

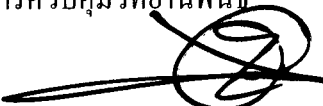
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

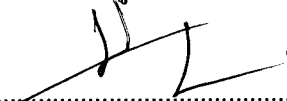
ณัฐยา พาที

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

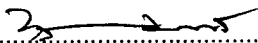
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ณิชฎิยา พาทิ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

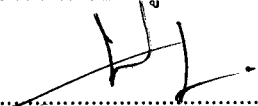

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

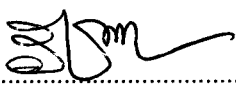

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 11 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก กรรมการที่ปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาความรู้ และประสบการณ์กว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ชารี มณีศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งท่านที่ปรากฏนามและไม่ปรากฏนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณบุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่บุพการีและบูรพาจารย์ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรักความเมตตา และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย จนได้รับความสำเร็จในการศึกษาสมดังความมุ่งหมายทุกประการ

ณัฐยา พาที

56921109: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหารหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18

ณัฐยา พาที: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (FACTORS INFLUENCING SCHOOL MANAGEMENT EFFECTIVENESS BY PHILOSOPHY OF ECONOMIC SUFFICIENCY OF SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ประยูร อิ่มสวาสดี, กศ.ด., สุเมธ งามกนก, กศ.ด. 158 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การกับการบริหารจัดการสถานศึกษา และ 4) สร้างสมการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากปัจจัยจากลักษณะของบุคคล สภาพแวดล้อม และองค์การ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 343 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบหลายขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่
2. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่

ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยรวม (Y) ระหว่าง .31-.70 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_8) ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_7) และด้านการกระจายอำนาจ (X_9) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้เท่ากับ 57 เปอร์เซ็นต์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.769 + 0.262 (X_5) + 0.245 (X_8) + 0.145 (X_7) + 0.152 (X_9)$$

$$\hat{Z}_y = 0.282Z_{X5} + 0.253Z_{X8} + 0.186Z_{X7} + 0.160Z_{X9}$$

56921109: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: FACTORS INFLUENCING SCHOOL MANAGEMENT EFFECTIVENESS BY PHILOSOPHY OF ECONOMIC SUFFICIENCY OF SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18

NUTTIYA PATEE: FACTORS INFLUENCING SCHOOL MANAGEMENT EFFECTIVENESS BY PHILOSOPHY OF ECONOMIC SUFFICIENCY OF SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18. ADVISORY COMMITTEE: PRAYOON IMSAWASD, Ed.D., SAMET NGAMKANOK, Ed.D. 158 P. 2016.

The purposes of this study were; 1) to determine the level of the personal factors, the environmental factors and the organizational factors influencing in school's management. 2) to determine the level of school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school. 3) to determine the relationship among the personal factors, the environmental factors and the organizational factors influencing in school's management. 4) to determine the factors that predicted the school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school. The samples used in this study were 343 administrators and teachers in secondary schools under the secondary educational service area office 18 in semester 2016. The research instrument used for collecting the data was a five level rating scale questionnaire. The statistical devices analysis of this study focused on the arithmetic mean, standard deviation, Pearson product moment correlation and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research were as follow:

1. The level of the personal factors, the environmental factors and the organizational factors influencing in school's management as a whole and one by one was found to be a high level; the internal environment, the decentralization and the specialization respectively.

2. The school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school as a whole and one by one was found to be a high level; the human resource development, the school management and the learner development activities respectively.

3. The factors influencing the success of school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school was found to be related by Pearson product moment correlation as whole was between .31-.70. Every factor relates with the school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school under the secondary educational service area office 18 was at the moderate with the significance of .05 level.

4. The prediction variables of factors influencing the success of school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school under the secondary educational service area office 18 in the aspect of the internal environment, the technology and equipment, the relationship of organization and the decentralization with the correlation efficiency of 57 with the significance of .01 level. The regressions equation in raw score and standard score regarding the school's management effectiveness by philosophy of economic sufficiency of school was shown as follows.

$$\hat{Y} = 0.769 + 0.262 (X_3) + 0.245 (X_8) + 0.145 (X_7) + 0.152 (X_6)$$

$$\hat{Z}_y = 0.282 Z_{x5} + 0.253 Z_{x8} + 0.186 Z_{x7} + 0.160 Z_{x6}$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	11
แนวคิดและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.....	13
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.....	32
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	40
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การจัดกระทำข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
สรุปผล.....	104
อภิปรายผล.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก.....	133
ภาคผนวก ข.....	136
ภาคผนวก ค.....	140
ภาคผนวก ง.....	146
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	158

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18.....	73
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน.....	82
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	83
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน.....	85
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	87
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา.....	89
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ ที่ส่งผลต่อ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน.....	90
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความผูกพันต่อองค์การ.....	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่.....	92
10 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจูงใจ...	93
11 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน.....	94
12 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก.....	95
13 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะขององค์การ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกระจายอำนาจ.....	96
14 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะขององค์การ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความชำนาญเฉพาะทาง.....	97
15 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะขององค์การ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์.....	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
16	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน.....	99
17	อำนาจพยากรณ์จากตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารที่ใช้พยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	100
18	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ และค่าคงที่ของด้านพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน.....	101
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร.....	102
20	ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบ.....	137
21	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 1.....	141
22	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 2.....	142
23	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 3.....	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 4..... 144

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6
2	สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 34
3	หลักการพอประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 37
4	หลักการมีเหตุผลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 38
5	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 39
6	หลักการมีความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 39
7	หลักการมีคุณธรรมที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 40
8	ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัด การศึกษาในสถานศึกษา..... 48
9	การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ..... 51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้มีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ โดยยึดหลักความพอเพียงที่มีการวิเคราะห์ห้อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง มีการเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ทั้งนี้การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรอบรู้” ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย รวมทั้งการเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย “ความเพียร” ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 6-7)

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาของชาติ ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ และการพัฒนาประเทศ โดยรัฐบาลมุ่งจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558) จึงมีภารกิจสำคัญ

ในการเผยแพร่แนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้ความรู้คู่คุณธรรม เพื่อสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งให้กับสังคม และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยให้โรงเรียนในสังกัดบริหารจัดการสถานศึกษา โดยบูรณาการสอดแทรกแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ เพื่อวางรากฐานความพอเพียงแก่ชุมชน และเยาวชน ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษา โดยจัดประชุมปฏิบัติการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 6-7)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบการบริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เรื่อง การปรับโครงสร้างการบริหารงาน และการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ตามกรอบงานบริหารสถานศึกษาตามภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้บรรลุผลซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจดำเนินการในการบริหารสถานศึกษาตามกรอบที่ 4 ด้าน ในสถานศึกษาได้ คือ

- 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 2) ด้านจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ
- 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (กังวาล ปัญญานิรมิตร, 2556, หน้า 174-183)

เช่นเดียวกับสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยมีการดำเนินการ 5 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรโดยอบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล โดยการติดตามประเมินผลนั้น ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งจากการดำเนินการที่ผ่านมาของแต่ละโรงเรียน พบปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกัน ทั้งนี้การจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย การบริหารจัดการศึกษาจะมุ่งเน้นความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 9-10)

ปัจจัยการบริหาร คือ กระบวนการที่สำคัญและเป็นเงื่อนไขความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะของผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง สามารถให้ความช่วยเหลือทางวิชาการได้ นิเทศได้ เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถจูงใจให้ครูทุกคนอยากทำงานและมุ่งไปที่ความสำเร็จของงาน ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของการศึกษาและนักเรียนเป็นสำคัญ และต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง (พระสมุห์บุญชู ชูติปัญญา บุญวงศ์, 2550, หน้า 44) การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยปัจจัยการบริหาร เทคนิค วิธีการ รวมถึงการใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม (เกตุฉัตรภรณ์ นามเมืองรักษ์, 2551, หน้า 42) เพื่อให้้องค์การหรือหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในฐานะที่เป็นองค์กรทางการศึกษา ซึ่งพบว่า ปัจจัยการบริหารตามความคิดของสตีร์ (Steers) ทั้ง 4 ด้าน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร (ชนิด เดือนแจ้งรัมย์, 2551, หน้า 29) ซึ่งพบว่า ปัจจัยการบริหารองค์กรตามแนวคิดของสตีร์ (Steers) ว่าประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) ลักษณะองค์กร 2) ลักษณะสิ่งแวดล้อม 3) ลักษณะบุคลากร และ 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ โดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ยังส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต (จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 41)

สภาพปัญหาการดำเนินการการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละพื้นที่ล้วนมีอุปสรรค และปัญหาที่แตกต่างกัน ดังเช่นการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (พัชญา วะไลใจ, 2553, หน้า 68) การศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบปัญหาด้านบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (นฤมล ภิรมย์, 2557, หน้า 61) อ้างถึงใน วิเชน สุขแพทย์, 2558) การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามากที่สุดรองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและด้านบริหารจัดการสถานศึกษา ตามลำดับ (ธวัชชัย เต็มคำ, 2554) และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบปัญหาด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา และพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาจากปัจจัย จากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา จากปัจจัย จากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ

คำถามในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งมีคำถามในการค้นคว้า ดังนี้

1. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด
2. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ สามารถทำนายการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (พระสมุห์บุญชู ชุติปัญญา บุญวงศ์, 2550; ธนิต เดือนแจ้งรัมย์, 2551; จินตนา สระทองขาว, 2554; เกตุฉัตรภรณ์ นาเมืองรักษ์, 2551) และนำมาประยุกต์เป็นกรอบความคิดหลัก ดังนี้ ปัจจัยการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ประยุกต์จากแนวคิดของ Steers (1977, p. 46) ซึ่งแบ่งปัจจัยการบริหารองค์การออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ปัจจัยลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ โดยศึกษาตามกรอบงานบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแบ่งภารกิจออกเป็น 4 ด้าน ของกั้วล

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร นำผลการวิจัยไปแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนา การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากทัศนคติของผู้บริหาร และครู โดยอาศัยแนวคิดของ Steers (1977, p. 46) ซึ่งแบ่งปัจจัยการบริหารองค์การออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ปัจจัยลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ ในการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารสถานศึกษาตามกรอบทั้ง 4 ด้าน ในสถานศึกษาได้ (กัญวาล ปัญญาภิรมิต, 2556, หน้า 174-183) คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้น 3,210 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ทั้งหมด 343 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งออกตามขนาดของโรงเรียน ได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 23 คน โรงเรียนขนาดกลาง 78 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 84 คน และ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 158 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยการบริหาร จำแนกได้ดังนี้
  - 1.1 ปัจจัยลักษณะของบุคคล
  - 1.2 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม
  - 1.3 ปัจจัยลักษณะขององค์การ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามกรอบทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 2.2 ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.4 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามกรอบทั้ง 4 ด้าน ในสถานศึกษาได้ คือ

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์อย่างมีกลยุทธ์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยการใช้ทรัพยากรทางการบริหารเข้ามาดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การบูรณาการเนื้อหาสาระของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายตามสภาพสังคมของแต่ละสถานศึกษา ปลุกฝังให้นักเรียนมีวิถีคิด อุปนิสัยและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินงานตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบดังต่อไปนี้ ปัจจัยลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ

2.1 ปัจจัยลักษณะของบุคคล หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมความรู้สึกรู้สึกของบุคคลในสถานศึกษาที่มีต่อเพื่อนร่วมงานและการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- 2.1.1 ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความรู้สึก ความสนใจ ความเชื่อมั่นของบุคลากรในสถานศึกษา และตอบสนองอย่างจริงจังต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และค่านิยมของโรงเรียน เต็มใจทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อโรงเรียน
- 2.1.2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ หมายถึง สภาพที่บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง และสามารถแสดงตามความรู้ ความสามารถตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ ออกมาจากปฏิบัติงานได้
- 2.1.3 การจงใจ หมายถึง การปลุกเร้า ชักนำ ผลักดัน หรือกระตุ้นพฤติกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ด้วยการดูแลเอาใจใส่ จัดสภาพการทำงานที่เหมาะสม ให้โอกาสในความก้าวหน้า และให้ความเป็นธรรมโดยเสมอภาค
- 2.2 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะทางกายภาพภายในสถานศึกษาที่สะอาด เป็นระเบียบ เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย
- 2.2.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง สิ่งแวดล้อมภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร
- 2.2.2 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง สิ่งแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารองค์กร
- 2.3 ปัจจัยลักษณะขององค์กร หมายถึง ลักษณะการบริหารของสถานศึกษา ประกอบด้วย การกระจายอำนาจ ความชำนาญเฉพาะทาง และเทคโนโลยี ซึ่งมีค่านิยมศัพท์เฉพาะดังนี้
- 2.3.1 การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาตามสายงาน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้น ๆ ด้วย
- 2.3.2 ความชำนาญเฉพาะทาง หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะอย่างของบุคลากรในสถานศึกษา และการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ตรงตามความรู้ ความสามารถ หรือความชำนาญเฉพาะอย่าง
- 2.3.3 เทคโนโลยีและอุปกรณ์ หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้และพัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง บุคคลมีความรู้ ความสามารถมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี วัดและประเมินผลเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามภารกิจของสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบในการบริหารในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 หมายถึง หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจในการดำเนินการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งมีโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น 50 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานความคิดนำไปสู่กรอบแนวคิด ในการวิจัย เป็นแนวคิดที่ช่วยสนับสนุน และเป็นแนวทางในการวิจัย โดยผู้วิจัยขอเสนอรายงาน การศึกษาค้นคว้า ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. แนวคิดและทฤษฎีการบริหารการศึกษา
3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
4. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ชลบุรี-ระยอง) เป็นหน่วยงาน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจรับผิดชอบบริหาร จัดการในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง หนองใหญ่ พนัสนิคม พานทอง บ่อทอง เกษะจันทร์ สัตหีบ บางละมุง ศรีราชา และเกาะสีชัง และเขตพื้นที่จังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง แกลง บ้านค่าย บ้านฉาง ปลวกแดง นิคมพัฒนา วังจันทร์ และเขาชะเมา ให้ดำเนินไปตามนโยบายของแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ โรงเรียน ที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ไม่รวมโรงเรียน ขยายโอกาส) มีทั้งสิ้น 50 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2558)

การบริหารจัดการ โรงเรียนมัธยมแต่ละ โรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ได้จัดการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ให้เป็นไปตามมาตรฐาน โครงสร้างโรงเรียนมัธยม

ไว้ 4 หมวด คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและ การบริหารทั่วไป

เพื่อให้การบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารจึงต้องปฏิบัติภารกิจดังกล่าวให้สนองต่อนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จะเป็นผู้นำของเขตพื้นที่การศึกษา ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และให้บริการทางการศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

พันธกิจ

1. เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล
2. เสริมสร้างโอกาสและทางเลือกการศึกษาแก่นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สามารถประกันคุณภาพการศึกษาแก่ผู้เรียน
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อน

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ ตามหลักธรรมาภิบาล

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารจัดการสถานศึกษา

การบริหารซึ่งหากพิจารณาคำว่าการบริหาร อาจพิจารณาได้ 2 ทาง คือ พิจารณาในรูปของกิจกรรมที่มนุษย์ร่วมกันดำเนินงาน เพื่อการอยู่ร่วมรอดและความเจริญก้าวหน้าของสังคมประการหนึ่ง และพิจารณาในรูปของศาสตร์ คือ หลักวิชา อันเป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีหลักการ กระบวนการ และปัจจัยที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินงานของหน่วยงานองค์การสังคม และประเทศชาติอย่างเป็นระบบระเบียบเพื่อให้การพัฒนา ไปตามแนวทางที่กลุ่มชนนั้นมีความประสงค์ ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานทางด้านการศึกษาค้นคว้าได้ให้ความหมายของการบริหารสรุปได้ดังนี้

ธีรรัตน์ กิจจักษ์ (2542, หน้า 11) หมายถึง กระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ที่นำเอาทรัพยากรการศึกษามาปฏิบัติ ประกอบกับกระบวนการบริหาร โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวิตาธรา ศรีสุทธี (2542, หน้า 6) หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนภายในองค์กรร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543, หน้า 16) หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรูปแบบการบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนเป็นต้นไป 2) การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม 3) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน 4) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

วิโรจน์ สารัตนะ (2545, หน้า 3-4) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์ (Science) เพราะเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสืบค้นหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล มีการตั้งสมมติฐานและทดสอบสมมติฐาน เป็นศิลป์ (Art) เพราะบุคคลต้องใช้ทักษะและความรู้ทางการบริหารที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดี จากการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ โดยอาศัยหน้าที่การบริหารที่สำคัญ หน้าที่การบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

ประพุดิพันธ์ ซวลี (2553, หน้า 13) หมายถึง การดำเนินกิจการร่วมกันของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายใต้การอำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับสมาพร วงศ์ศรีแก้ว (2551, หน้า 11) ที่ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า คือ การประสานความพยายามที่จะประสบความสำเร็จของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 26) ให้ความหมายว่า การบริหารสามารถใช้คำ 2 คำ ทดแทนกันได้แก่ การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) แต่ในความหมายที่แท้จริง คำว่า การบริหาร จะเน้นในเรื่องการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมักจะใช้กับภาครัฐ ส่วนคำว่า การจัดการ มักใช้เกี่ยวกับธุรกิจเอกชน แต่ทั้ง 2 คำ ต่างก็มีความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2546, หน้า 18) ได้กล่าวว่า การบริหาร คือ งานของหัวหน้าหรือผู้นำ ที่จะต้องกระทำ เพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่รวมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ว่า การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จลงได้ โดยอาศัยผู้อื่นเป็นผู้ทำให้สำเร็จนั่นเอง และได้กล่าวว่า การจัดการเป็นภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหลายคน (ที่เรียกว่าผู้บริหาร) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำและไม่อาจสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

Simon (1947, p. 3) กล่าวถึงการบริหารว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

Koontz and O'Donnell (1972, p. 43) ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์ การจัดการนั้น

Taylor (1986, p. 60) ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า งานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้ เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุด ในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

Drucker (1979, p. 142) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไป โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์กรที่กล่าวนั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์กรที่เข้าร่วมกันทำงานในองค์กร ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูล สสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจให้กับสังคม

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยผ่านกระบวนการการวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) โดยจำเป็นต้องอาศัยบุคคลอื่น ๆ ในองค์กรช่วยกัน ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานนั้น ๆ เพื่อที่จะให้เกิดความรวดเร็วมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ดังเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวคิดการบริหาร

แนวคิดของเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ทฤษฎีการจัดการ (Principle of management) หรือการบริหาร (Administrative principle) (Fayol, 1949, p. 34) เฮนรี ฟาโยล นักอุตสาหกรรมชาวฝรั่งเศสได้ชื่อว่าเป็นบิดาของทฤษฎีการจัดการปฏิบัติ (Operational management theory) งานของเฮนรี ฟาโยล ในระหว่าง ปี ค.ศ. 1920-1929 หรือบางทีถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เขาเชื่อว่าการบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และเขาสนใจที่จะศึกษาองค์การโดยรวม มุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Managerial activities) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 อย่าง คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานเพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของ (Materials) และตัวคน (Man) อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

3. การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการสั่งการงานต่าง ๆ ของผู้บริหาร ไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตน ตลอดถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังต้องทำการประเมิน โครงสร้างขององค์การ และผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเป็นประจำเสมอด้วย

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

5. การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว

ฟาโยล ได้วางหลักทั่วไปในการบริหาร ไว้ 14 ข้อสำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารดังนี้

1. หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority & responsibility) เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ อำนาจหน้าที่ควรจะมีเท่ากับความรับผิดชอบ

2. หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command) ในการกระทำ การใด ๆ คนงานควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น เพื่อเป็นการป้องกัน ความสับสน และขจัดสาเหตุแห่งการเกิดข้อขัดแย้งระหว่างแผนกงาน
3. หลักของการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction) หลักข้อนี้เกี่ยวข้องกับ โครงสร้าง ขององค์การเป็นสำคัญ กิจกรรมของกลุ่มที่มีเป้าหมายอันเดียวกัน
4. หลักของการชี้แจงไว้ซึ่งสายงาน (Scalar chain) สายงาน คือ สายการบังคับบัญชา จากระดับสูงมายังระดับต่ำ ด้วยการมีสายบังคับบัญชาดังกล่าวจะอำนวยความสะดวกให้การบังคับบัญชาเป็นไป ตามหลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of direction) และช่วยให้เกิดระเบียบ ในการส่งทอดข่าวสารข้อมูลระหว่างกันอีกด้วย
5. หลักของการแบ่งงานกันทำ (Division of work or specialization) คือ การแบ่งแยกงาน กันทำตามความถนัด ไม่ว่าจะเป็นงานทางด้านบริหารหรืองานด้านเทคนิค
6. หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำงาน ทั้งนี้มุ่งที่จะก่อให้เกิดการเคารพเชื่อฟัง และทำงานตามหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
7. หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองจากประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of individual) ผลประโยชน์ (ความสนใจ) เฉพาะของผู้จัดการและพนักงาน ถือเป็นรองจาก ผลประโยชน์ทั้งหมดขององค์การ
8. หลักของการให้ผลประโยชน์ทดแทน (Remuneration) มีการให้และวิธีการจ่าย ผลตอบแทนที่ยุติธรรม และให้ความพอใจทั้งฝ่ายลูกจ้างและนายจ้าง
9. หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization) ในการบริหารควรมีการรวม อำนาจไว้ที่จุดศูนย์กลาง เพื่อให้สามารถควบคุมส่วนต่าง ๆ ขององค์การไว้ได้เสมอ จะกระจาย อำนาจมากน้อยเพียงใดก็ยอมแล้วแต่กรณี
10. หลักของการมีระเบียบเรียบร้อย (Order) ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าสิ่งของหรือคนต่างก็มี ระเบียบและรู้ว่าตนอยู่ในที่ใดของส่วนรวม เป็นหลักมูลฐานในการจัดระเบียบสิ่งของและตัวคน ในองค์การนั่นเอง
11. หลักของความเสมอภาค (Equity) ผู้บริหารต้องยึดถือความเอื้ออารีและความยุติธรรม เป็นหลักในการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
12. หลักของความเสถียรภาพในการว่าจ้างงาน (Stability of tenure)
13. หลักของความคิดริเริ่ม (Initiative) หมายถึง การที่ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ผู้น้อย ได้ใช้ความคิดริเริ่มของตนบ้าง อันจะเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้องค์การเข้มแข็งขึ้น

14. หลักของความสามัคคี (Esprit de corps) เน้นถึงความจำเป็นที่คนงานต้องทำงานเป็นกลุ่มเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Teamwork)

หลักการบริหารของกูลิค และเออร์วิก (Gulick & Urwick)

Gulick and Urwick (1939, p. 13) เป็นนักทฤษฎีเก่าแก่คนหนึ่งได้หล่อหลอมหน้าที่การจัดการพื้นฐานทั้ง 5 ประการของฟาโยล จนเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อของ POSDCoRB ดังรายละเอียด คือ

1. การวางแผน (Planning: P) เกี่ยวกับการพัฒนาเค้าโครงย่อของสิ่งที่ต้องทำ และวิธีการทำนั้น ๆ ให้สำเร็จ กิจกรรมการวางแผนพยายามทำงานการกระทำและทิศทางขององค์กรในอนาคต
2. การจัดองค์การ (Organizing: O) เป็นการกำหนดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ในการจัดค้ำนิยาม และประสานงานหน่วยงานย่อยต่าง ๆ เพื่อนำแผนไปปฏิบัติ
3. การจัดอัตราค่าจ้าง (Staffing: S) เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากรที่ประกอบรวม และการพัฒนาบุคลากรทั้งหมด และการทำนุบำรุงสภาพการทำงานให้เอื้ออำนวย
4. การชี้แนะ (Directing: D) คือ การกิจที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจ การสื่อสารและการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ และการประเมินผลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม
5. การประสานงาน (Coordinating: Co) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและความพยายามต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผูกพันองค์กรไว้ด้วยกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน
6. การรายงาน (Reporting: R) ซึ่งแจ้งความก้าวหน้าโดยการบันทึก การวิจัยและตรวจสอบ ยืนยันว่าสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามแผน ทำการแก้ไขเมื่อจำเป็นและแจ้งให้หัวหน้าระดับสูงทราบ
7. การงบประมาณ (Budgeting: B) เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงบประมาณ ได้แก่ การวางแผน การเงิน การจัดทำบัญชี และการควบคุมการจ่ายเงิน

หลักการบริหารของเวเบอร์ (Weber)

Weber (1947, p. 340) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันเป็นผู้บุกเบิกเกี่ยวกับระบบราชการ (Bureaucracy) มีแนวคิดที่ว่า ระบบราชการที่ดี เป็นรูปแบบขององค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ ข้าราชการ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ซึ่งแต่ละทักษะเป็นส่วนเฉพาะ เครื่องมือสำคัญของระบบราชการต้องไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมาก ทำให้บุคลากรในระบบราชการเป็นอิสระ โดยปราศจากแรงเสียดทานหรือมีความสับสนน้อยที่สุด มีหลักการจัดการ 6 ประการ คือ

1. หลักการแบ่งงาน (Division of labour) โดยอาศัยความเชี่ยวชาญตามหน้าที่ (Functional specialization)

2. อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน (Well-defined hierarchy of authority) เป็นการแบ่งอำนาจหน้าที่ตามสายงานให้ชัดเจนจากระดับบนถึงระดับล่าง
3. ระบบเกี่ยวกับกฎระเบียบ (System of rules) ซึ่งครอบคลุมสิทธิและหน้าที่ของทุกคน
4. ระบบดำเนินงาน (System of procedures) มีวิธีในการดำเนินงานในการจัดการกับสถานการณ์ทำงานอย่างเป็นระบบ
5. การไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัว (Impersonality) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรต้องไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัว แต่เป็นเรื่องขององค์กรเท่านั้น
6. การคัดเลือกและการเลื่อนตำแหน่งตามความสามารถทางวิชาการ (Selection and promotion based on technical competence) เลือกบรรจุบุคลากรตามความรู้ความสามารถ และเลื่อนตำแหน่งตามความรู้ความสามารถเช่นกัน

หลักการบริหารของเดมมิ่ง (Deming)

Deming (1940 อ้างถึงใน สุริพร เอี้ยวถาวร, 2550) สิ่งที่เดมมิ่ง นำเสนอให้เกิดความเคลื่อนไหวทางด้านคุณภาพที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ วงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) ประกอบด้วย 1) การทำวิจัยและนำผลมาใช้ในการวางแผนการผลิต (Plan) 2) ดำเนินการผลิต (Do) 3) ตรวจสอบผลผลิตเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการผลิตดำเนินการตามแผน (Check) 4) จำหน่ายผลผลิต (Act) 5) วิเคราะห์ผลผลิตที่จำหน่ายในด้านคุณภาพ ราคาและเกณฑ์อื่น ๆ

เดมมิ่ง ได้เสนอแนวทางใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในองค์กร ธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยเสนอหลักการบริหารคุณภาพ 14 ข้อที่รู้จักกันว่า “เดมมิ่ง 14 ข้อ” (Deming’s fourteen points) การศึกษาหลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่งให้เข้าใจ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างคุณภาพในองค์กร สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างคุณภาพ จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน หลักการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง 14 ข้อ คือ (ทราย์คำ เอมอร์, 2553, หน้า 33-34)

1. สร้างปณิธานที่มุ่งมั่นในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ
2. ขอมรับปรัชญาการบริหารคุณภาพใหม่ ๆ
3. ยุติการควบคุมคุณภาพโดยอาศัยการตรวจสอบ
4. ยุติการดำเนินธุรกิจโดยการตัดสินใจที่ราคาขายเพียงอย่างเดียว
5. ปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการให้บริการอย่างต่อเนื่อง
6. ทำการฝึกอบรมทักษะอย่างสม่ำเสมอ
7. สร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น
8. กำจัดความกลัวให้หมดไป

9. ทำลายสิ่งที่กีดขวางความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
10. ยกเลิกคำขวัญ คติพจน์ และเป้าหมายที่ตั้งตามอำเภอใจ
11. ยกเลิกการกำหนดจำนวนโควตาที่เป็นตัวเลข
12. ยกเลิกสิ่งที่กีดขวางความภูมิใจของพนักงาน
13. การศึกษาและการเจริญเติบโต
14. ลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง

หลักการบริหารตามประสพการณ์ (Contingency theory)

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, หน้า 154-155) นักทฤษฎีการบริหารตามสถานการณ์ เชื่อว่า หลักการบริหารที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับสถานการณ์หนึ่ง ๆ เท่านั้น ไม่สามารถนำเอาชุดของหลักการที่กำหนดไว้แบบสำเร็จรูปแล้วไปใช้ได้ผลทุกสถานการณ์ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ผู้บริหารอาจกำหนดหลักการเพื่อเป็นเงื่อนไขหรือแนวทางการบริหารในสถานการณ์นั้น ๆ ได้ โดยบูรณาการจากทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหรจะต้องสามารถวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของแต่ละสถานการณ์นั้น ๆ ได้ โดยบูรณาการจากทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหรจะต้องสามารถวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของแต่ละสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อกำหนดแนวทางให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์การ ทรัพยากร เป้าหมายและ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารไม่คำนึงถึงเฉพาะความเหมาะสมกับสถานการณ์เท่านั้น ควรคำนึงถึงควมมีอิทธิพลเหนือสถานการณ์หรือเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงด้วย เพราะสถานการณ์อาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งใหม่ ๆ สอดคล้องกับยาเบ็น เรื่องจรรยาบรรณ (2556) ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงสถานการณ์จะคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคล ในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน โดยใช้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วย โดยเน้นให้ผู้บริหรรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงาน ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์การ หรือความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ โดยมีหลักการของการบริหารโดยสถานการณ์ที่สำคัญ ดังนี้ 1) ถือว่าการบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ 2) ผู้บริหรจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด 3) เป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีระหว่างทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน 4) สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม 5) คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน โดยใช้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วย 6) เน้นให้ผู้บริหรรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่าง

ระหว่างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงาน ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร

6. หลักการบริหารเน้นวัตถุประสงค์ (Management by objectives)

หลักการบริหารเน้นวัตถุประสงค์ (MBO) ถูกพัฒนาขึ้น โดย Peter Drucker ซึ่งนิยามการบริหารงานแบบนี้ว่าเป็นหลักการบริหารที่จะจัดให้แต่ละบุคคลได้ทำงานและมีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีทิศทางในการทำงานร่วมกันที่ชัดเจนแน่นอน มีการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะก่อให้เกิดการประสานในงานระหว่างวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคลและวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นไปด้วยดีและเรียบร้อย ซึ่ง Drucker (1979) ให้ทัศนะว่าในการนำหลักการนี้ไปใช้ควรคำนึงถึงหลักการดังนี้ (วิโรจน์ สารัตนะ, 2545, หน้า 28)

1. ความสำเร็จของกิจการใด ๆ ขึ้นอยู่กับการที่ฝ่ายบริหารทุกคน ทุกระดับต้องเข้าใจในวัตถุประสงค์ร่วมขององค์กร วัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่อยู่เหนือขึ้นไป วัตถุประสงค์ของหน่วยงานอื่นในระดับเดียวกันและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ

2. การมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกหรือผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ถือเป็นกาให้เกียรติให้ความสำคัญ จูงใจให้สมาชิกผูกมัดตนเองเข้ากับวัตถุประสงค์ที่ตนเองมีส่วนร่วมกำหนดขึ้นมา โดยจะใช้ความพยายามหาวิธีการต่าง ๆ มากกระทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

3. การให้มีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นการตรวจสอบและการรายงานที่เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการปรับวัตถุประสงค์หรือวิธีการดำเนินการ

4. การกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจน (Time schedule) ทั้งในการกำหนดวัตถุประสงค์ การเตรียมการ การดำเนินงานและการรายงานผล เป็นต้น

ขั้นตอนความสำเร็จในการบริการโดยวัตถุประสงค์ (พลเดช รามวงศ์, 2556)

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่จะได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. การทบทวน การประชุมอภิปราย เพื่อหาข้อสรุปตกลงร่วมกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจตรงกันและเป็นที่ยอมรับก่อนลงมือปฏิบัติ

3. ควรนัดประชุมกันเป็นประจำระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อติดตามความก้าวหน้า หรือการทบทวนวัตถุประสงค์ หากพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการปฏิบัติงาน

4. ควรกำหนดระยะเวลาสำหรับการรายงานผลการปฏิบัติงาน เช่น ภายหลังจากการปฏิบัติงาน 6 เดือน ต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน (Performance report) ซึ่งในเนื้อหา

รายงานบอกถึงความสำเร็จ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ รวมทั้งข้อแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ที่คาดหวัง และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

5. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ดูแลกลุ่มปฏิบัติงาน พร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

6. วัตถุประสงค์ได้ถูกกำหนดขึ้นใหม่ สำหรับระยะเวลาข้างหน้าและเริ่มกระบวนการของวงจร MBO ใหม่อีกครั้ง

สรุปแนวคิดการบริหารเริ่มต้นจากเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ที่จำแนกกระบวนการบริหารจัดการออกเป็น 5 หน้าที่ คือ 1) การวางแผนงาน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การบังคับบัญชา (Commanding) 4) การประสานงาน (Coordinating) และ 5) การควบคุม (Controlling) ต่อมาพัฒนามาเป็นของลูเธอร์ กุลิก และลินดัล เออร์วิก (Luther Gulick & Lyndal Urwick) ที่จะจำแนกกระบวนการบริหารจัดการออกเป็น 7 หน้าที่ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันย่อ ๆ ว่า POSDCoRB คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การจัดบุคลากร (Staffing) 4) การสั่งการ (Directing) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การรายงาน (Reporting) 7) การงบประมาณ (Budgeting) และแมกซ์ เวเบอร์ เป็นผู้บุกเบิกเกี่ยวกับระบบราชการ (Bureaucracy) ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด จนปัจจุบันแนวคิดของเดมมิ่งหรือที่รู้จักในชื่อกระบวนการ PDCA ซึ่งในส่วนของหลักการบริหารนั้นจะเน้นวัตถุประสงค์และหลักการบริหารตามสถานการณ์นั้น ถูกนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการบริหารและการจัดการศึกษาในบริบทของประเทศไทย สถานศึกษาต้องมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาตามภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเริ่มตั้งแต่เรื่องการดูแลสิทธิทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียน การจัดการศึกษา 3 รูปแบบ การปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตร การบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชน การประกันคุณภาพ การพัฒนาบุคลากร การปฏิรูประบบทรัพยากร การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนโดยย้ายอำนาจในการตัดสินใจมาไว้ที่สถานศึกษา ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากที่สุด (รุ่ง แก้วแดง, 2546, หน้า 127) ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษามี 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33-38)

การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กัญญา สาทร (2546, หน้า 16) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า เป็นการบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกับการพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำ ของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ครูใหญ่เป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการ การสอน สอดคล้องกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 2) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็น งานสำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา คุณภาพของการศึกษาและมาตรฐานของสถานศึกษา จะขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ

จากแนวความคิดของนักการศึกษาจะเห็นว่าในงานวิชาการของโรงเรียนมีความสำคัญยิ่ง เป็นหัวใจในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจะให้ความรับผิดชอบและเอาใจใส่ เป็นพิเศษ โดยการวางแผนดำเนินงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด คือ นักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ตามจุดประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการของสถานศึกษาได้มาตรฐานและคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมิน จากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ก, หน้า 7)

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง หลักการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการวัดผลและประเมินผล การวิจัย การจัดทำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มประสิทธิภาพ

การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดทำบัญชีการเงิน ทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และการระดม ทรัพยากรการลงทุนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา เงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู ผู้ช่วยครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน ค่าพัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อ การเรียนการสอน และอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ (สัมฤทธิ์ เนตรประไพ, 2548, หน้า 6) รวมทั้งการดำเนินงานตามแผนโครงการ กิจกรรม ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริม พัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 39) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบ ได้ยึดหลักการ บริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากค่าบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและการบริหารงานงบประมาณ มีหลักการที่ว่า ต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดสุดและมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้า พร้อมทั้งมีการคาดการณ์ถึงสภาพการเงินเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายและสูงขึ้นและลดลงอย่างไร เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (ชฎิล นิมนวล, 2545, หน้า 41)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างพอเพียงมีประสิทธิภาพ ขอบข่ายและภารกิจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ก, หน้า 39-40)
  1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
  2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง
  3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
  4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
  5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
  6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
  7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
  8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 11. การวางแผนวัสดุ
 12. การกำหนดรูปแบบรายงาน หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง
 ที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน
 ขอบข่ายการดำเนินงาน

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารการบัญชี
7. การบริหารการพัสดุและสินทรัพย์

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการทางการเงินของเงินงบประมาณ
 และเงินนอกงบประมาณ ซึ่งจะประกอบไปด้วยการจัดทำและเสนอของบประมาณการจัดสรร
 งบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน
 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหาร
 พักและสินทรัพย์ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา
 และทางราชการมากที่สุด

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ก, หน้า 51)

ฉัตรพันธ์ เขจรนันท์ (2545, หน้า 15) การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบุคลากร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลขององค์กรร่วมกันใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการสรรหา การคัดเลือกและบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้เข้าปฏิบัติงานในองค์กร พร้อมทั้งดำเนินการชำระ รักษา และพัฒนาบุคคลในองค์กรให้มีคุณภาพชีวิต การทำงานที่เหมาะสม ตลอดจนเสริมสร้างหลักประกันให้แก่สมาชิกที่ต้องพึ่งพาร่วมงานกับองค์กร ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในอนาคต (บรรยงค์ โตจินดา, 2543, หน้า 20-21) ซึ่งในองค์กรหรือหน่วยงานทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ มนุษย์ องค์กรจะประสบความสำเร็จได้เพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงาน หากองค์กรได้พัฒนาบุคคลในองค์กรให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อเพิ่มขีดศักยภาพในการปฏิบัติงาน องค์กรนั้นจะประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ การจะได้บุคคลที่ดีมีคุณภาพเข้ามาทำงานย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคคลหรือการจัดการทรัพยากรมนุษย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลต้องรวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณอย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอข่ายและภารกิจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ก, หน้า 52)

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหา และบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
18. การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอใบอนุญาต
20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ขอข่ายการดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33-38)

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. กำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การเกลี่ยอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
5. การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 5.1 การย้ายผู้บริหารของหน่วยงานการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายต่อเขตพื้นที่การศึกษา
- 5.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 5.3 การย้ายผู้บริหารของหน่วยงานผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังเขตพื้นที่การศึกษาด้านสังกัด และเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงาน
- 5.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
6. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ
7. เงินเดือนและค่าตอบแทน
8. การเลื่อนขั้นเงินเดือน
  - 8.1 การเลื่อนขั้นเงินเดือนปกติ
  - 8.2 การเลื่อนขั้นกรณีพิเศษกรณีถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
9. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
10. การลาศึกษาต่อ
11. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
12. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
13. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
14. การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
15. การดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 15.1 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรที่กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
  - 15.2 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
16. การสั่งพักราชการการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาผู้กระทำผิดวินัยพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการกฎหมายกำหนด
17. การลงโทษทางวินัยและการรายงานการดำเนินการทางวินัย ดำเนินการลงโทษทางวินัยและรายงานการดำเนินการทางวินัยตามที่กฎหมายกำหนด
18. การอุทธรณ์

18.1 รับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา แล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการต่อไป ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องอุทธรณ์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

18.2 เสนอความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพิจารณาอุทธรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ยื่นอุทธรณ์ผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

19. การร้องทุกข์รับเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา แล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาต่อไป ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องร้องทุกข์ผ่าน

20. การลาออกจากราชการ

21. การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ดำเนินการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากร ในสถานศึกษา เพื่อเสนอไปยังเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการต่อไป

22. งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

23. งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง หลักการบริหารในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัย และการรักษาวินัยการออกจากราชการ ทั้งนี้ ก็ยังคงคำนึงถึงศักยภาพในการทำงานของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อโรงเรียนและราชการมากที่สุด

การบริหารทั่วไป

ธีระ รุญเจริญ (2546, หน้า 89) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดไว้ว่าการบริหารทั่วไป ควรยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักการบริหารงานเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นหลักเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง มุ่งพัฒนาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่โดยนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 64-73) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารทั่วไปไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การ ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐาน

คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษา ให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดรับกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 62) การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนนิติบุคคลนั้น จะแตกต่างจากการบริหารโรงเรียนแบบเดิม เนื่องจากต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบาย แผน และระบบข้อมูลสำหรับการดำเนินงาน โดยจะรวมงานด้านการประกันคุณภาพภายในไว้ด้วย งานบริหารทั่วไปแบบใหม่จึงต้องมีประสิทธิภาพ มีระบบข้อมูลที่ทันสมัยและควรจัดให้เป็นบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการสนับสนุนส่งเสริมประสานงาน และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของ สถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธา และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ขอบข่ายและภารกิจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ก, หน้า 33-38)

1. การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. งานวางแผนบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริมสนับสนุนประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
  19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
  20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
  21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
  22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
    1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
    2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
    3. การวางแผนการศึกษา
    4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
    5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
    6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
    7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยวางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
    8. งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สนับสนุนข้อมูลรับทราบหรือดำเนินการตามมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี
    9. การดำเนินงานธุรการด้านการเงิน การคลัง บัญชี และพัสดุ
    10. การอำนวยการด้านบุคลากร จัดระบบการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานบุคคล ตั้งแต่หารสรรหาบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย การพัฒนาสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ ตลอดจนการดำเนินการทางวินัย ตามบทบาทความรับผิดชอบของสถานศึกษา
    11. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม บำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสม และพร้อมที่จะใช้ประโยชน์
    12. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
    13. การรับนักเรียน

14. การจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา เสนอข้อมูลและความต้องการในการยุบรวม เลิกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา

15. การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

16. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

17. การทัศนศึกษา

18. การส่งเสริมกิจการนักเรียน ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความสนใจและความถนัดของ นักเรียน

19. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

20. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมที่จัดการศึกษา โดยให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและ ประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา

21. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

22. งานกำกับ ดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผล

23. การจัดระบบควบคุมระบบภายในหน่วยงาน

สรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง กระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบ บริหารองค์กรให้บริหารงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานนั้นบรรลุผล ตามหลักสากลและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีการกิจในการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การดำเนินงาน ธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์งานบริการสาธารณะ งานกิจการนักเรียน และงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ กับโรงเรียนและราชการมากที่สุด

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2541, หน้า 4-5) ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาค หนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

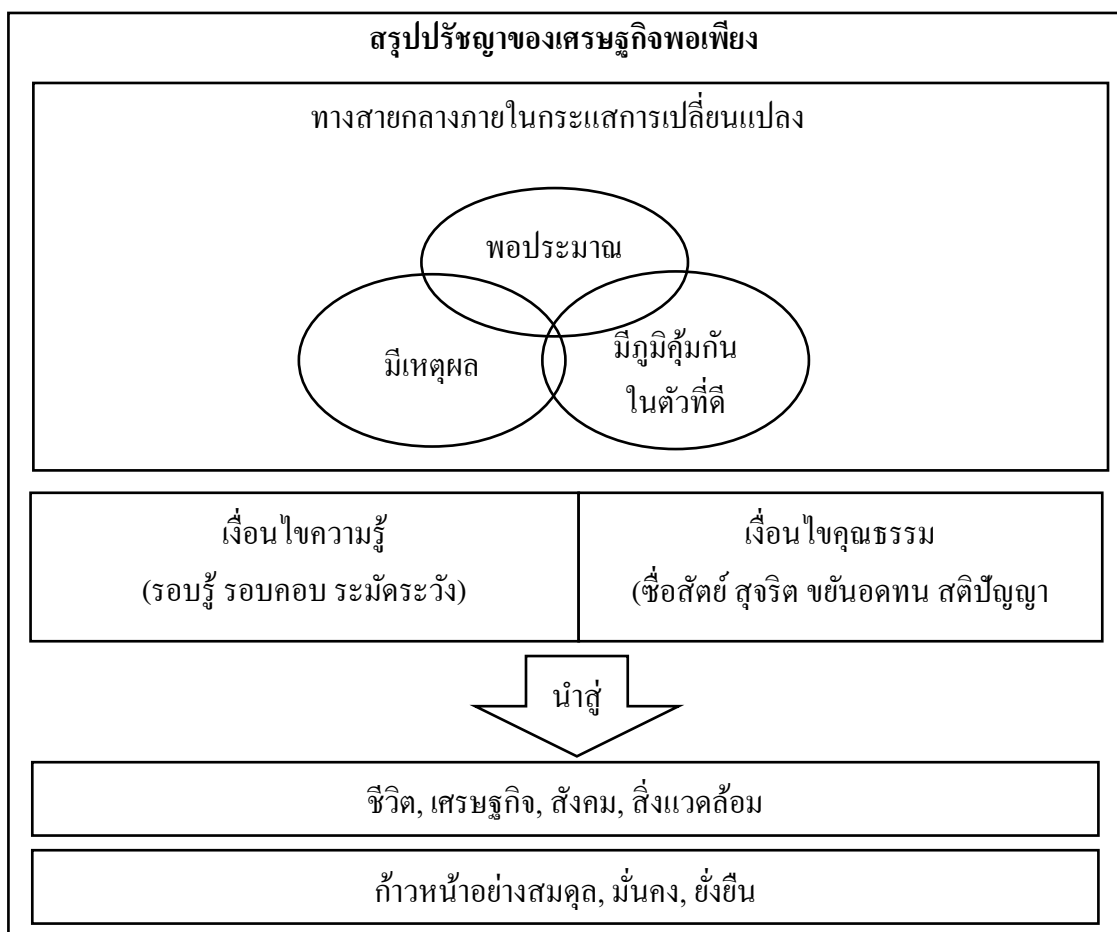
เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาทตน ตามอัตภาพและไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด หลักการพึ่งตนเอง ซึ่งอาจจำแนกโดยยึดหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นคนที่มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. ด้านสังคม ชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง เป็นอิสระ
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้อาศัยและจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า โดยให้อาศัยอยู่บนหลักการของความยั่งยืน
4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่ มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง
5. ด้านเศรษฐกิจ เติมนักพัฒนามุ่งมั่นที่การเพิ่มรายได้และไม่มีภาระมุงที่จะลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุงลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอใช้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้ความพอเพียงกับตัวเอง (Self sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน ซึ่งสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ สามารถให้ตัวเองอยู่ได้อย่างพออยู่พอใช้ได้ มุงที่จะสร้างความเจริญ เพราะผู้มีอาชีพและฐานะที่พอพึ่งตนเองได้ ก็ย่อมจะสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไป ตามลำดับ อย่างมั่นคงถาวรตลอดไป (สุเมธ ดันติเวชกุล, 2541, หน้า 21)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัส ชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบกับการวางแผน การตัดสินใจ และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สุริพร เอี่ยวถาวร, 2550, หน้า 10)

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางที่พ่อหลวงของปวงชนชาวไทยได้คิด และให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ไม่สร้าง ความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น โดยคำนึงถึงความประมาณตน ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน ที่ดีในตัวเอง ซึ่งจะต้องนำหลักความรู้และคุณธรรมเข้ามาประกอบการวางแผนและการตัดสินใจ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถ สรุปได้เป็นภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2 สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548 ข, หน้า 34))

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 5) ได้ให้ความหมายว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิตสำหรับคนทุกกลุ่ม ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นคนในชนบท

คนในเมือง ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด หรืออยู่ในสถานะใด และไม่ใช้เรื่องของภาคเกษตรเท่านั้น แต่เป็นการดำเนินชีวิตของทุกคนเพื่อให้ชีวิตเกิดประโยชน์และมีความสุข ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงสังคม ประเทศชาติ และโลก การนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการคิด การพูด และการทำงาน ชีวิตจะมีความสุข และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้สามารถเลือกรับปรับตัวได้ ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างพอประมาณกับอัตราของตัวเองและสถานการณ์รอบด้าน โดยใช้สติปัญญาพิจารณาแยกแยะเหตุผลในการตัดสินใจ ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระราชทานไว้ให้คนไทยยึดเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดสมดุลและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชีวิตใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านวัตถุ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านวัฒนธรรม

มูลนิธิชัยพัฒนา (2550, หน้า 8) และเกษม วัฒนชัย (2548, หน้า 16-17) ได้ให้ความหมายว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาซึ่งถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมไปถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบคุ้มกันที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2550, หน้า 41-47) ได้สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาซึ่งแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่าง ๆ ตลอดจนสามารถปรับตัวพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเท่ากัน และนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทยในที่สุด

จากการสังเคราะห์ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอ สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอ หมายถึง ปรัชญาที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลัก 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีไม่มากเกินไป หรือน้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ส่วน 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านและรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และปฏิบัติการ และเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตซึ่งหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สามารถนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน และระดับประเทศ

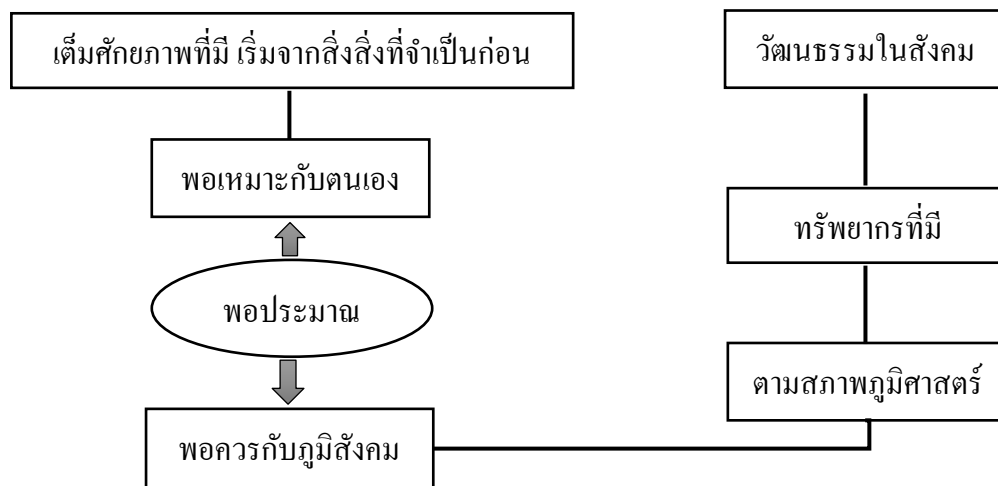
หลักการแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548 ข, หน้า 5-17) ได้กล่าวถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงหรือเป็นแนวทางของการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับชาติ ทั้งในด้านการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอเพียง ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

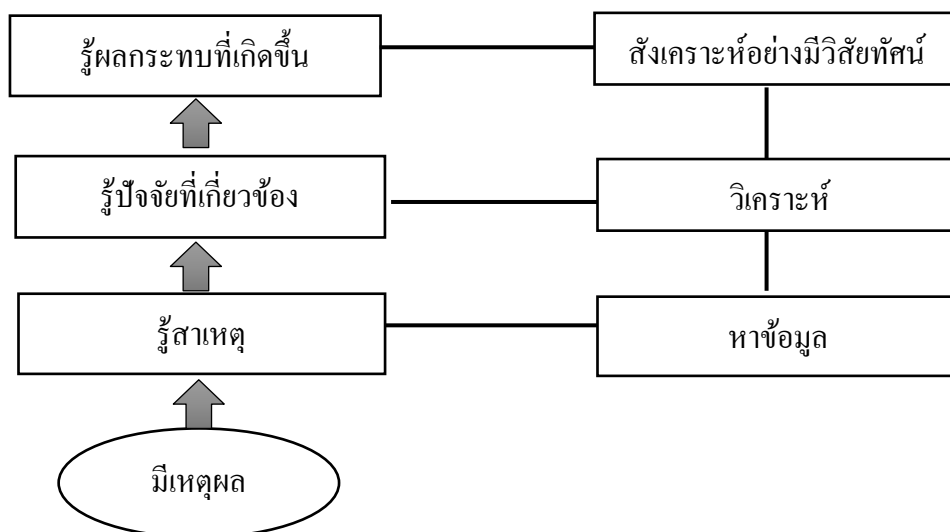
1. หลักของความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

ภาพที่ 3 หลักการพอประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมย์, 2551, หน้า 22)

จากภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่า ความพอประมาณเกิดจากการที่บุคคล มีความเข้าใจในศักยภาพของตนซึ่งแต่ละบุคคลมีอยู่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเฉพาะตนที่แตกต่างกัน ศักยภาพของแต่ละบุคคลนี้จะเป็นสิ่งกำหนดความสามารถของบุคคลที่คิดทำหรือปฏิบัติตนให้เหมาะกับศักยภาพที่มี โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็นก่อนหลังในการคิดจะกระทำการใด ๆ ด้วย แล้วยังต้องพอควรกับภูมิสังคม ซึ่งหมายถึง การที่จะต้องคำนึงถึงความพอประมาณตามสภาพภูมิศาสตร์ คือ ถิ่นที่อยู่อาศัยซึ่งครอบคลุมทั้งสภาพภูมิประเทศหรือสภาพท้องถื่นที่อยู่อาศัย และสภาพภูมิอากาศ ความพอประมาณตามทรัพยากรที่ตน มีทั้งด้านบุคคล ทรัพยากรอื่น รวมทั้งทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัว และที่สำคัญก็คือ ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ด้วย (ประคินันท์ อุปรมย์, 2551, หน้า 22-23)

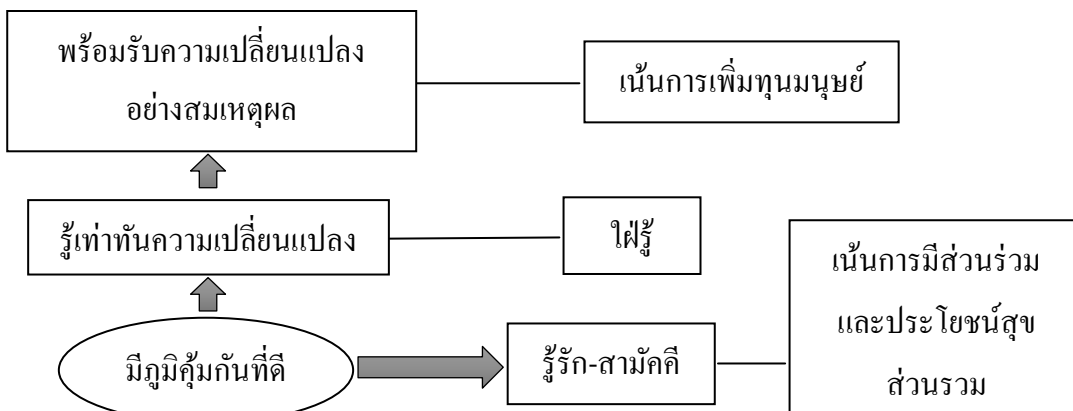
1. หลักของความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

ภาพที่ 4 หลักการมีเหตุผลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 24)

จากภาพที่ 4 จะเห็นได้ว่า การมีเหตุผลของบุคคลที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้นั้น บุคคลจะต้องรู้ถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับที่กำลังจะหาเหตุผลนั้นอย่างแท้จริง รู้ทั้งรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนและผู้อื่นด้วย นั่นก็คือ การจะรู้สาเหตุของสิ่งที่จะหาเหตุผลได้ ต้องมีการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ ให้มากพอ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างมีวิสัยทัศน์ คือ จำแนกแยกแยะเพื่อหาสาเหตุ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องแล้วมองภาพรวมว่าจะเกิดผลกระทบต่อไปกับใคร หรือสถานการณ์ใดในอนาคตอย่างไรบ้าง โดยที่การมีเหตุผลนี้ต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขของการมีความรู้และการมีคุณธรรมที่จำเป็นต้องมีด้วย นั่นก็คือ บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้มากพอที่จะรู้ว่าควรหาข้อมูลอะไร ด้วยวิธีการใดและจะวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ข้อมูลนั้นอย่างไร จึงจะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองหรือเบียดเบียนผู้อื่น (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 24-25)

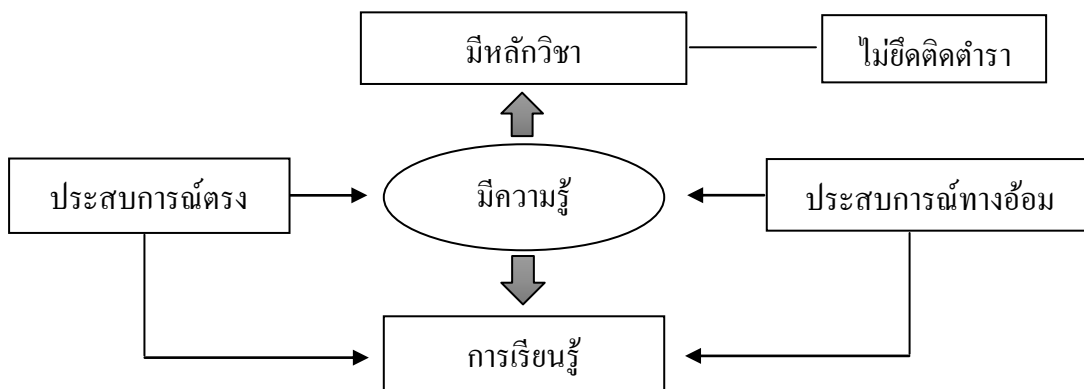
2. หลักของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

ภาพที่ 5 หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 25)

จากภาพที่ 5 จะเห็นได้ว่า ภูมิคุ้มกันที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ หมายถึง การที่บุคคลรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง และพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างสมเหตุสมผล โดยบุคคลต้องเป็นผู้ใฝ่รู้เหตุการณ์รอบตัวและเหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมที่ตนต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ด้วยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตามทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระแสโลกาภิวัตน์ หรือความไร้พรมแดนของข้อมูลข่าวสารในโลกยุคปัจจุบัน ส่วนการมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ก็จะต้องเน้นที่การเพิ่มทุนมนุษย์ ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคนหรือพัฒนาบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อที่ว่าเมื่อดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณอย่างมีเหตุผลแล้วจะมีภูมิคุ้มกันที่ดีได้ (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 25-26)

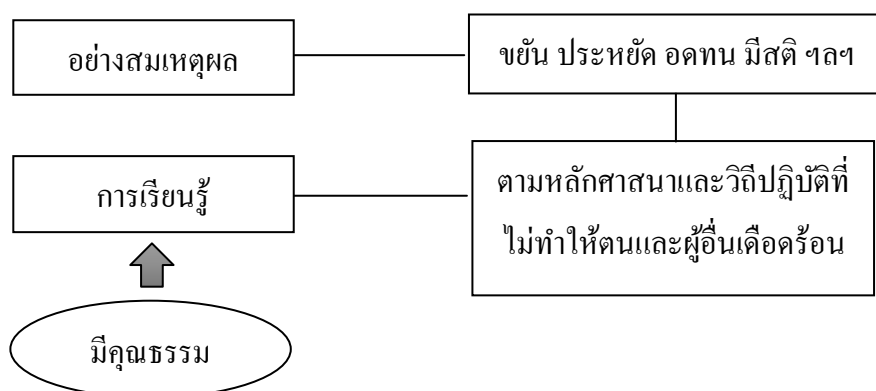
3. เงื่อนไขของการมีความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 35)

ภาพที่ 6 หลักการมีความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 27)

จากภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่า ความรู้ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ และการเรียนรู้เกิดจากการมีประสบการณ์ทั้งโดยทางตรงที่บุคคลได้พบ ได้เห็นหรือได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีประสบการณ์ทางอ้อมที่ได้รับจากการบอกเล่าของผู้อื่น หรือจากการอ่าน การค้นคว้าในตำราที่มีผู้เขียนไว้ ความรู้ที่เหมาะสมต้องเป็นความรู้ที่มีหลักวิชา คือ เป็นความรู้ที่ได้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากผู้รู้ หรือมีการพิสูจน์จนเป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์โลกได้ในลักษณะหนึ่ง ด้วยหลักการของความพอประมาณที่สมเหตุสมผลอย่างมีภูมิคุ้มกันที่ดีนั้น การแสวงหาความรู้ของบุคคลเพื่อนำมาใช้ให้เกิดความพอประมาณในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องคำนึงถึงความพอควรแก่ภูมิสังคม คือ ต้องไม่ยึดติดกับตำราที่บุคคลได้ความรู้มา ซึ่งก็หมายถึงว่า การมีหลักวิชาเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของหลักการ 3 ประการ ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่การยึดติดกับตำราที่ให้หลักวิชามาโดยไม่คำนึงถึงสภาพท้องถิ่นของตน อาจทำให้มีการนำหลักวิชาที่ได้มาใช้อย่างขาดความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรือขาดความพอเหมาะกับความวัฒนธรรมในสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่ได้ (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 27-28)

4. เงื่อนไขของการมีคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 35)

ภาพที่ 7 หลักการมีคุณธรรมที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 30)

จากภาพที่ 7 จะเห็นได้ว่า คุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงทั้งคุณธรรมที่มาจากคำสอนทางศาสนาของทุกศาสนาที่ผู้คนนับถือ และคุณธรรมที่เป็นจริยธรรมที่สมาชิก

ของสังคมพึงปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสังคมนั้น ๆ คุณธรรมที่บุคคลควรนำมาใช้เป็นเงื่อนไข ในการสร้างความพอประมาณที่มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดีนั้นมิได้อยู่หลายประการ ส่วนการที่บุคคล จะตระหนักว่าคุณธรรมใดจะมีสาระอะไร และส่งผลดีอย่างไรบ้าง ก็ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้เกิด ความรอบรู้ที่เป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยเช่นกัน ในด้านคุณธรรม ที่เป็นคำสอนทางศาสนาและเป็นจริยธรรมในสังคมที่เป็นพื้นฐานที่ทุกคนมักประจักษ์กันคืออยู่แล้ว เช่น คุณธรรมที่ว่าด้วยเรื่องของการมีความขยัน การรู้จักประหยัด การรู้จักอดทนอดกลั้นและ การมีสติ ฯลฯ (ประคินันท์ อุปรมย์, 2551, หน้า 29-30)

สรุปได้ว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาประเทศไทยไปได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่าง ๆ ตลอดจนสามารถปรับตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน และนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ชาวไทย

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในปี พ.ศ. 2542 แล้วในโอกาสต่อมาก็ได้พระราชทานแง่คิดที่หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทาง ในการนำหลักพอเพียงไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ จนในปัจจุบัน หลักแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงที่พระองค์ท่านได้พระราชทานไว้นั้น ได้ถูกบรรจุเป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติแนวทางการบริหาร ราชการแผ่นดิน ดังนี้ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550 อ้างถึงใน ธนธรรม มีทอง, 2552)

มาตรา 78 วรรค 1 ได้กำหนดให้ “รัฐต้องบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคน สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ” ในหมวด แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ

มาตรา 83 ได้กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ปัจจุบันหน่วยงานราชการ องค์กรภาคเอกชน ชุมชน สถานศึกษา ประชาชนทั่วไป ฯลฯ ได้เริ่มน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการ ดำเนินธุรกิจ พัฒนา อาชีพและดำเนินชีวิต ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) ได้จัดทำ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มีแนวคิดที่มีความต่อเนื่อง จากแนวคิดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติและขับเคลื่อน ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ โดยมีแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศ ต่าง ๆ ที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดังนี้

1. การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวและชุมชนสู่สังคมที่มีคุณภาพ สามารถจัดการความเสี่ยงและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม และเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาประเทศ

1.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ ภายในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

2.1 การสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ให้มีความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็ง และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

2.2 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้มีความสำคัญ กับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา

2.3 การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมให้มีความสำคัญกับการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศกับความร่วมมือ ระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ บนพื้นฐานของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบ นิเวศบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแล รักษาและใช้ประโยชน์ การปรับ กระบวนทัศน์ การพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ

และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สำหรับแนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้จัดการศึกษาในสถานศึกษา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้สรุปเป็น 3 แนวทาง ได้แก่ 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มาตรฐานการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝัง เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1.1 มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.1.2 มีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป

4.1.3 เห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาตนเอง โรงเรียน ชุมชน และพัฒนาสังคมโดยรวม

4.2 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.2.1 มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับภูมิสังคมต่าง ๆ เช่น การผลิต การจำหน่าย สินค้า และการให้บริการ การดำเนินธุรกิจขนาดต่าง ๆ การใช้จ่ายและการออมการเกษตร ฯลฯ เพื่อให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้

4.2.2 มีทักษะ ค่านิยมและจริยธรรมเบื้องต้นที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคมอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียน นำไปสู่สันติสุขและรู้จักสามัคคี

4.2.3 ใช้และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์และความสุขอย่างยั่งยืน

4.2.4 สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น หวงแหนทรัพย์ สมบัติชาติ รักและภูมิใจในความเป็นไทย

4.3 ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.3.1 ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน รู้จักศักยภาพของตน ที่มีอยู่และรู้จักสภาพแวดล้อมของชุมชน สังคมที่อยู่อาศัย

4.3.2 ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานความถูกต้อง โดยใช้สติปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พุด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

4.3.3 มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์และปฏิบัติ ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

4.3.4 ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน ขยันหมั่นเพียร แบ่งปัน มีสติ ปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. การพัฒนาหลักสูตร มีแนวทางการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1.1 สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติม วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

1.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม หรือจัดทำ สาระการเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้และแผนจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นตามข้อ 1.2

2. การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปแบบของการจัดทำโครงการ โครงการงาน และอื่น ๆ ทั้งเป็นการศึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่ม

2.3 วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝัง หล่อหลอม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ใช้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

3.2 กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การมีวินัย การเข้าคิว การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

3.3 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การฝึกอบรมจิต การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.4 ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดในรูปแบบต่าง ๆ การหาความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีอื่น ๆ

3.5 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรสถานศึกษา

3.6 จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1 ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความประมาท มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

4.2 กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม และการปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนงานอย่างเป็นระบบและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.3 พัฒนาคณาจารย์ ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินงานตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

5. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ตามแนวทาง ดังนี้

5.1 ร่วมกำหนดแนวนโยบาย และการวางแผน

5.2 ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

5.3 ร่วมจัดนิทรรศการการเรียนการสอนและการจัดสภาพและบรรยากาศภายในสถานศึกษา

5.4 ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่บ้าน และสถานที่อื่น ๆ

5.5 ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

6. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สถานศึกษาควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

6.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลงานและ ผลปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียนและผลการประเมิน ภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน

6.2 ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการในกระบวนการขั้นตอน และกิจกรรมการดำเนินงานในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.3 จัดระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงานในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัด ตามลำดับ

ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

การดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบาย สำคัญของสถานศึกษา

2. พัฒนาคำรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ทบทวนหรือปรับปรุง โครงสร้างและพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

5. จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติม โครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติ ของสถานศึกษา

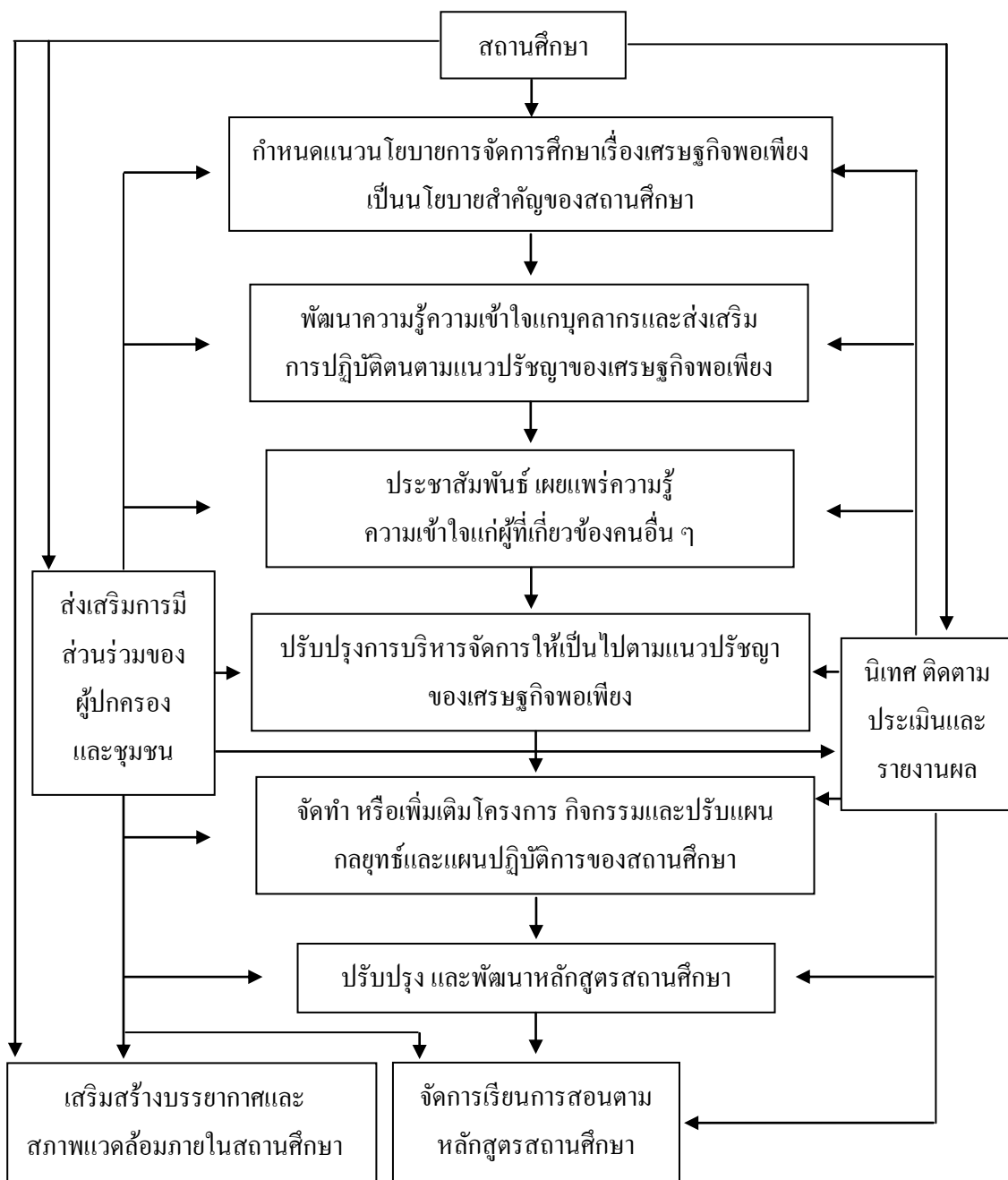
6. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

7. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

8. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

10. ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญ ทุกขั้นตอน ดังแผนภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินการ (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา
ในสถานศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 21)

มาตรฐานการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดไว้ในสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมี

มาตรฐานเรียนรู้ (ส.3.1) ที่เน้นให้เข้าใจระบบและวิธีการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำได้

คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบเขตในการจัดการเรียนการสอนหรือมาตรฐานการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับแต่ละวัย ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 เน้นให้ผู้เรียนพึ่งตนเองได้หรือใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว รู้จักช่วยเหลือตนเองและรู้จักช่วยเหลืองานในครอบครัว แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ช่วยเหลือผู้อื่น ๆ รู้จักวิเคราะห์ร้ายรับ-ร้ายจ่ายของตนเอง สอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งของ เงินทอง เป็นการฝึกนิสัย การประหยัด อุดออมและนิสัยพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 2 สอนให้เด็กพอเพียงระดับโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียงโดยเริ่มจากการสำรวจทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านวัตถุ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และรวบรวมองค์ความรู้มาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ช่วงชั้นที่ 3 สามารถประยุกต์ใช้ได้ในระดับชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ความพอเพียงในระดับต่าง ๆ ในทุกมิติ ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในชุมชนใกล้เคียง เห็นคุณค่าการใช้หลักพอเพียงในการพัฒนาชุมชน และสามารถนำหลักความพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด

ช่วงชั้นที่ 4 เข้าใจความพอเพียงระดับประเทศเพื่อเตรียมคนให้เข้าใจบริบทการพัฒนาประเทศ สามารถเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ หรือการศึกษาสถานการณ์สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างไร เป็นต้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 6-7)

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 45) ได้สรุปผลดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (พ.ศ. 2550-2554) มีคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน โดยดำเนินงานผ่านกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

1.1 ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการพัฒนา

สถานศึกษาโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการดำเนินงาน

การจัดการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างได้ จำนวน 1,261 แห่งทั่วประเทศ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาและขยายผลไปยังสถานศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียงได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

1.2 จัดประชุมปฏิบัติการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้ร่วมประชุม ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์หรือผู้รับผิดชอบโครงการ/ กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์ประสานงานมัธยมศึกษาและผู้บริหาร

1.3 ส่งเสริมให้ความรู้ผู้บริหาร ครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

1.4 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะ (Competency based learning) และการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระยะที่ 2 ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจประสบการณ์ทักษะและวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบฐานสมรรถนะอาชีพและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง 2553” ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

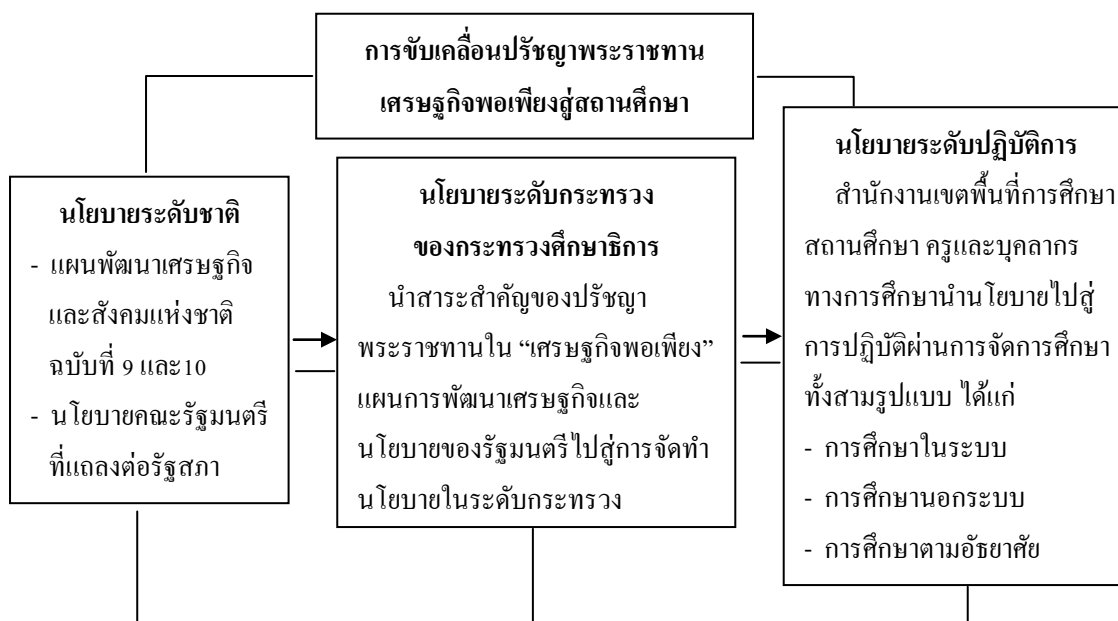
2. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้จัดพิมพ์ชุดเสริมสร้างค่านิยมเรื่องความประหยัดและการมีวินัยทางการเงิน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

3. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยให้เป็นศูนย์กลางและทดลองด้านการศึกษาอาชีพ รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต

4. วิจัยเรื่องรูปแบบและวิธีดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของครูภูมิปัญญาเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในท้องถิ่นจำนวน 2 เรื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานตามนโยบายเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีกรอบการดำเนินงาน ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
(ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนิน โครงการเพื่อพัฒนาคุณธรรมและสร้างสำนึก
ความเป็นไทยเพื่อพัฒนาเด็กไทยอย่างยั่งยืน ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาสนับสนุน
เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและการนำภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในทุกระดับได้ดำเนินการ
ดังนี้

1. โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธได้ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนนำหลักศาสนาพุทธ
ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน อบรมเชิงปฏิบัติการผู้บริหาร โรงเรียนวิถีพุทธและศึกษานิเทศก์
ผู้รับผิดชอบโครงการจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนา โรงเรียนวิถีพุทธเน้นจิตอาสา
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมดนตรีนาฏศิลป์ไทย/ พื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน
ทุกคนได้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในเรื่องดนตรี
นาฏศิลป์ไทยและพื้นบ้าน และตระหนักในความสำคัญของการสืบทอดเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม
ของชาติสำนึกในความเป็นไทย จึงได้ผลักดันงบประมาณเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ดนตรีนาฏศิลป์ไทย
และพื้นบ้าน

สรุป การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เป็นการดำเนินการตามนโยบายแห่งรัฐ ที่ต้องการส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย แผนงาน การดำเนินงานเพื่อนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา เช่น จัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ประชุมอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และสร้างสำนึกความเป็นไทยเพื่อพัฒนาเด็กไทย และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในทุกระดับ

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมสามารถมีความหลากหลายของเนื้อหา แล้วแต่ตามสถานะภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษา แต่ที่สุดแล้วต้องปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีวิถีคิด อุปนิสัยและพฤติกรรม ที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการหลักโดยนักเรียน นักศึกษา และครูเป็นผู้นำหรือผู้สนับสนุน จำนวนนักเรียน/ นักศึกษา/ ครู ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมดของโรงเรียน นักเรียน นักศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการ ควรมีความประพฤติดี สมัครงใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงดีและมีสุขภาพดี ครูที่เข้าร่วมโครงการควรมีความประพฤติดี สมัครงใจ และมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลทางเศรษฐกิจ/ สังคม/ สิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษา และสามารถขยายผลออกสู่ชุมชนได้

พอประมาณกับภูมิสังคม: สอดคล้องกับความต้องการ/ ความจำเป็นของสถานศึกษา/ คนในชุมชน และเหมาะสมกับภูมิประเทศ สภาพแวดล้อม และความคิด ความเชื่อ วิถีชีวิต

สมเหตุสมผล: มีหลักคิดและหลักปฏิบัติของกิจกรรม ที่สอดคล้องกับหลักวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดของโครงการแสดงถึงความรอบคอบของการวางแผนดำเนินโครงการ

ภูมิคุ้มกันที่ดี: การวางแผนโครงการคำนึงถึง ความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ โดยมีข้อเสนอทางเลือก หากมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้น

ส่งเสริมความรู้และคุณธรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม: กิจกรรมต่าง ๆ ต้องส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมมีความรอบรู้มากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้ได้มีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมการมีคุณธรรม (เช่น ความมีระเบียบ มีสัมมาคารวะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีสติปัญญา แยกแยะถูกต้อง ควรไม่ควร มีความขยันหมั่นเพียร อดทน สนใจใฝ่รู้ มีจิตสำนึกเห็นประโยชน์ของการช่วยเหลือผู้อื่น และทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม) ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1. การจัดการ การผลิต/ การบริโภค ในสถานศึกษา/ ชุมชน ให้เกิดความพอเพียงและสมดุล-กินพอดี อยู่พอดี เช่น โครงการอาหารกลางวัน การส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์/ เกษตรผสมผสาน บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง การรักษาสมดุลของสังคม และธรรมชาติ

2. การพัฒนาอาชีพ/ สร้างรายได้เสริม โดยประยุกต์ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือโดยการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม หรือต่อยอดกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. การจัดการ และการจัดระบบองค์กรความร่วมมือ ทางการเงิน การผลิต การตลาด เช่น การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การจัดตั้งสหกรณ์รูปแบบต่าง ๆ การจัดตั้งธนาคารโรงเรียน เป็นต้น
4. การจัดการ (รักษา/ ฟื้นฟู) ทรัพยากรธรรมชาติ/ สิ่งแวดล้อม/ ชยะ ทั้งในสถานศึกษา และในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักวิชาการ ความประหยัด ความรอบคอบ
5. การจัดระบบพลังงานของสถานศึกษา/ ชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น (ประหยัด ผลิตเอง/ ทดแทน)
6. การอนุเคราะห์แก่กุล ช่วยเหลือ คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส (เช่น ผู้ป่วยโรคเอดส์ เด็กกำพร้า เด็กยากจน ฯลฯ) ในสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
7. การสร้างจิตสำนึก รักท้องถิ่น/ รักชุมชน เช่น การรักษา/ ฟื้นฟูประเพณี/ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่ทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ/ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
8. การสร้างจิตสำนึกรักชาติ-ศาสนา-กษัตริย์ เช่น รมรงค์การเห็นคุณค่าของสินค้าไทย การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชาติ ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ การเข้าร่วม ในกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ การเรียนรู้คำสอนในศาสนา การฝึกปฏิบัติธรรม เป็นต้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 6-7)

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบการบริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เรื่อง การปรับโครงสร้างการบริหารงานและการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา กรอบงานบริหารสถานศึกษา ตามภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้บรรลุผล ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจดำเนินการในการบริหารสถานศึกษาตามกรอบ 4 ด้าน ในสถานศึกษา (ชนธรรม มีทอง, 2552, หน้า 46)

1. ด้านการบริหารวิชาการ

ภารกิจหลักของงานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรแบบเรียน การวัดและประเมินผลทางการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผน ตลอดจนการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และการจัดทำ

มาตรฐานของสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 280) ซึ่งในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในงานวิชาการสถานศึกษา อาจสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1.1 การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ 1.1.1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 1.1.2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ 1.1.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นทั้งในโอกาสอันใกล้และไกล 1.1.4) ค่านิยม การมีความรู้คู่คุณธรรม

1.2 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้สถานศึกษา สถานศึกษาสามารถบูรณาการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไขนี้เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้เฉพาะเรื่องตามที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แบบบูรณาการ เพื่อใช้พัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 การประยุกต์ใช้ในด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทำหน้าที่ในการพัฒนาสติปัญญาของบุคคลให้สามารถพึ่งตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น หลักสูตรจึงควรที่จะประกอบด้วยสาระที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการบูรณาการ ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เพื่อช่วยให้ความเข้าใจ และมีการพัฒนาการในเรื่องนั้น ๆ แต่เนื่องจากกิจกรรมการดำรงชีวิตประจำวันแต่ละแห่งอาจมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้น การจัดสาระของหลักสูตรควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ

1.4 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สถานศึกษาอาจดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม เพื่อปลูกฝังและสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมอาจเป็นกิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระตามหลักสูตรหรือกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำปี ลักษณะกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อปลูกเร้าให้ซึมซับลักษณะนิสัยของความพอเพียง พอประมาณ ความมีเหตุผล การคิดใคร่ครวญถึงผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ความซื่อสัตย์ ความพากเพียรพยายาม ความอดทน ความรอบรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวัง ความรักในสิ่งแวดล้อมและท้องถิ่น ฯลฯ การสร้างเสริมคุณลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างพื้นฐานจิตใจให้คุ้นเคยกับหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้อมูลสารสนเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้อมูลสารสนเทศ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของระบบข้อมูลสารสนเทศ อันเป็นพื้นฐานของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนข้อมูลสารสนเทศดังกล่าว เป็นหลักการที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้อมูลสารสนเทศเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนคุ้นเคยกับการรู้จักเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์และพัฒนาให้เป็นวิธีที่ใช้กับวิถีชีวิตในสังคมไทยได้อย่างพอดี การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาและชุมชนพึงระลึกร่วมกันว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลสารสนเทศที่เป็นไปอย่างฉับไว ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์นั้น มีทั้งประโยชน์และโทษ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีและผลเสีย ทั้งต่อตัวเด็ก ผู้ใหญ่ ชุมชนที่เกี่ยวข้องกันแต่ละสังคมระดับต่าง ๆ

1.6 กำหนดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

1.7 จัดตั้งคณะกรรมการ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนที่รับผิดชอบ การพิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบต่าง ๆ หรือจัดตั้งศูนย์ การศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง

1.8 สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของ โรงเรียนและชุมชน เพื่อกำหนดเป็นแผนงาน โครงการและแผนปฏิบัติงานภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.9 กำหนดนโยบายให้มีการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ โดยให้ผู้ปกครองชุมชน และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

1.10 สนับสนุนติดตามประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความมั่นคง และยั่งยืน

1.11 ประชาสัมพันธ์แนวคิดและเผยแพร่ผลงานให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.12 แสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือจากหน่วยงานในชุมชนและหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

งานบริหารด้านงบประมาณ มีภารกิจในการดำเนินงาน คือ การจัดสรรจัดตั้ง จัดหาและ อนุมัติการบริหารการเงินและพัสดุของสถานศึกษา รวมถึงการติดตามตรวจสอบดูแลการใช้ งบประมาณต่าง ๆ ที่ดำเนินการตามโครงการที่ตั้งไว้ในสถานศึกษา อาจสามารถดำเนินการตามหลัก แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ดังนี้ (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 22)

2.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคลจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมและความยุติธรรมรวมทั้งมีความรัดกุมและรวดเร็วด้วย

2.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

2.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมายตรงข้ามหรือเกือบตรงข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่เรื่องทุจริตคอร์รัปชันให้มีความหมายในเชิงลบและความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใส เป็นคำศัพท์ที่ให้แง่บวกเชิงบวกและให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก เข้าใจง่าย มีกระบวนการ ให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน

2.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและหรือคณะทำงาน โดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ปฏิบัติและร่วมปฏิบัติ

2.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดี และผลเสียจากการกระทำของตนเอง

2.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ภารกิจการดำเนินงานบริหารด้านบุคลากร คือ การพิจารณากำหนดแต่งตั้ง จัดหาบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษา กำหนดคนนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ถ้าทุกคนได้เรียนรู้ทฤษฎี หลักคิด หลักวิชาการของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วจะเกิดการพัฒนาร่วมกับความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานหลัก 4 ด้าน ดังนี้ (ปริยานุช พิบูลสารวุธ, 2550, หน้า 10)

3.1 การสร้างความเข้าใจ มีกิจกรรมหลัก คือ

3.1.1 การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงกับสาระการเรียนรู้

ทุกกลุ่มสาระ ตลอดจนทั้งบูรณาการในการบริหารจัดการในสถานศึกษา การสังเคราะห์องค์ความรู้ จากสถานศึกษาเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ การประกวดสื่อการเรียนการสอน การประกวด โครงการ เป็นต้น

3.1.2 การพัฒนาบุคลากรเครือข่าย โดยจัดอบรม ให้ความรู้วิทยากร ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ครูในสถานศึกษา ครูภูมิปัญญาไทย ศึกษานิเทศก์ ประชาชนที่เป็นเครือข่าย รวมทั้งการจัดเวทีชาวบ้าน

3.1.3 การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ โดยรวบรวมบุคคลตัวอย่างสถานศึกษา ตัวอย่างชุมชน และตัวอย่างเพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์

3.2 การนำสู่การปฏิบัติ โดยการนำเศรษฐกิจพอเพียง ผู้การเรียนการสอนและ การบริหารจัดการตามหลักปฏิบัติ

3.2.1 รู้จักการใช้จ่ายของตนเอง คือ รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ใช้จ่าย อย่างพอประมาณ ใช้จ่ายอย่างประหยัด และใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

3.2.2 รู้จักออมเงิน มีกลไกลลดความเสี่ยง คือการจัดให้มีระบบสวัสดิการ ระบบเงินออม ระบบสหกรณ์ การประกันต่าง ๆ

3.2.3 รู้จักประหยัด คือ ใช้น้ำและกินอย่างมีเหตุผลไม่ฟุ่มเฟือยใช้พลังงานเท่าที่ จำเป็นใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

3.2.4 พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจโดยผลิตหรือสร้างรายได้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการ สอดคล้องกับภูมิสังคม สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2.5 รู้จักช่วยเหลือสังคมหรือชุมชน คือ ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ใช้จ่าย อย่างพอประมาณ ใช้จ่ายอย่างประหยัด และใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

3.2.6 สร้างสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ คือ ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมในท้องถิ่น ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น ฟื้นฟูดูแล สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น

3.2.7 สืบสานวัฒนธรรมไทย คือ การสร้างจิตสำนึกรักชาติ รักบ้านเกิด ฟื้นฟู และอนุรักษ์อาหารประจำท้องถิ่น ฟื้นฟูและอนุรักษ์ดนตรีไทยและเพลงไทย ฟื้นฟูและอนุรักษ์วัตถุ โบราณ โบราณสถาน

3.2.8 ส่งเสริมพระพุทธศาสนา คือ ปลูกจิตสำนึกความรักชาติ ตระหนักถึงคุณค่า ของพระพุทธศาสนา จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

3.3 การประสานความร่วมมือ และเชื่อมโยงเครือข่าย โดยการจัดทำฐานข้อมูลกลาง เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งบรรจุองค์ความรู้และข้อมูลเครือข่ายสถานศึกษา บุคลากร ชุมชน ในเว็บไซต์ การจัดประชุมสัมมนาเครือข่าย การสนับสนุนการดำเนินงาน เป็นต้น

3.4 การติดตามประเมินผล โดยการพัฒนาดัชนีชี้วัดความพอเพียงของสถานศึกษา มีการติดตาม ผลงานในพื้นที่ การรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การประเมินผลนักเรียน นักศึกษาและประชาชนที่รับบริการ ตลอดจนการเชื่อมโยงผลงานของครูและผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จกับการประเมินวิทยฐานะด้วย

4. ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานเกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหาร งานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษา ทุกรูปแบบ สามารถบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

4.1 มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาการศึกษา

4.2 ดำเนินงานจัดระบบบริหารองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้าง ภารกิจงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป

4.3 ส่งเสริมในการบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก

4.4 ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

4.5 มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับ สภาพภูมิสังคม

4.6 มีกลยุทธ์ในการดำเนินงานสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชน

4.7 มีการวางแผนการดำเนินการใช้และจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยและเหมาะสม พร้อมจะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิด ความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินจัดการศึกษาภายใต้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครอบคลุมงาน 4 ด้าน ได้แก่

1. การดำเนินงานด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่บูรณาการหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่อไปนี้ การกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยสอดคล้องกับหลักการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและความมีภูมิคุ้มกันในตัวและเงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

2. การดำเนินงานด้านบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการจัดการใช้งบประมาณ ของสถานศึกษาดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายให้สถานศึกษาตั้งอยู่ บนทางสายกลางและความไม่ประมาท ยึดหลักความพอประมาณในการบริหารงบประมาณ ตามความจำเป็นและเหมาะสม สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเพื่อเตรียมพร้อมรับผลกระทบและ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ตลอดจนการประสานกับเครือข่ายหรือองค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่น ๆ ในการสนับสนุนด้านงบประมาณ

3. การดำเนินงานด้านงานบริหารบุคคล หมายถึง การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา มีการอบรมพัฒนาบุคลากรให้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานการเรียนการสอน งานที่ได้รับ มอบหมายพิเศษและการปฏิบัติตน เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตแก่บุคคลอื่นตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. การดำเนินงานด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา แหล่งการเรียนรู้ และการประสาน ความร่วมมือกับองค์กรและชุมชน และการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ทุกด้านโดยใช้ความรอบคอบและความมีเหตุผลในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยการบริหารองค์การตามลักษณะของบุคลากร (Employee characteristics)

Steers (1977, p. 113) กล่าวว่า ตัวแปรที่มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์การ คือ พฤติกรรมของคนในองค์การนั่นเอง โดย Milton (1981) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของบุคคล ในองค์การ ที่เป็นตัวแปรสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพขององค์การ ประกอบด้วย 1) ความสนใจ 2) เจตคติ 3) ความสามารถในการปฏิบัติงาน 4) ทักษะความชำนาญ 5) ความต้องการ ซึ่ง Katz and Rosenzweig (n.d. อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 35) เห็นว่า พฤติกรรมสำคัญ 3 ประการด้วยกัน ที่องค์การจะต้องได้รับการสนองตอบจากคนในองค์การ เพื่อองค์การจะสามารถ มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ 1) องค์การจะต้องมีความสามารถในการสรรหา และธำรงไว้ซึ่งทรัพยากร มนุษย์ซึ่งมีคุณภาพ 2) องค์การต้องมีความสามารถที่จะทำให้พนักงานขององค์การปฏิบัติงานได้ ทั้งในแง่ของเครื่องมือเครื่องใช้ และในแง่ของคน ฝ่ายบริหารต้องแน่ใจได้ว่า พนักงานทุกคนจะต้อง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถ ดังนั้นองค์การจะมีประสิทธิภาพได้ "ไม่ได้" หมายความว่า สมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ แต่จะต้องปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง

เฉพาะบทบาทของตนตามความรับผิดชอบของตน จึงจะมีความหมาย 3) องค์กรยังต้องการให้พนักงานมีพฤติกรรมทางสร้างสร้างและเป็นธรรมชาติอีกด้วย โดยตัวแปรที่ Steers (1977, p. 113) เสนอว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรมี 3 ตัวแปร คือ

1. ความผูกพันต่อองค์กร (Attraction) หมายถึง ความผูกพันหรือสนใจอย่างจริงจังต่อเป้าหมาย ค่านิยม และวัตถุประสงค์ขององค์กร เต็มใจที่จะทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อองค์กร จะได้บรรลุเป้าหมายได้อย่างสะดวกขึ้น ส่วน Porter (n.d. อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 35) มีความเชื่อต่อความผูกพันต่อองค์กรว่า สามารถพิจารณาในรูปของ 1) ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะยังคงเป็นสมาชิกในองค์กรนั้น 2) ความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด เต็มความสามารถ และ 3) มีความเชื่อ ยอมรับค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร Steers and Porter (n.d. อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 35) กล่าวว่า ความผูกพันกับองค์กร (Organizational commitment) แยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ความผูกพันเป็นทางการ ซึ่งแสดงออกโดยการไปปรากฏตัว ทำงานตามเวลาที่กำหนด 2) ความผูกพันทางจิตใจ คือ ผู้ได้บังคับบัญชา มีความผูกพันหรือสนใจอย่างจริงจังต่อเป้าหมาย ค่านิยม และวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีเจตคติที่ดีที่จะทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสาเหตุของความผูกพันหรือห่างเหินองค์กรมี 4 ประการ คือ 1) ปัจจัยด้านองค์กร ซึ่งได้แก่ อัตราค่าจ้าง การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนของขนาดขององค์กร 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น รูปแบบภาวะผู้นำ รูปแบบความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนร่วมงาน 3) ปัจจัยด้านลักษณะของงาน ได้แก่ ความซ้ำซาก ความจำเจของงาน ความมีอิสระ ความชัดเจนของบทบาท ปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ อายุ อายุการทำงานบุคลิกภาพ และความสนใจด้านอาชีพ โดย Steers ได้สรุปว่า มีปัจจัย 3 ประการที่ส่งผลต่อความรู้สึกใส่ใจผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ 1) ด้านลักษณะส่วนตัวของบุคลากร ซึ่งรวมถึงอายุทำงานในองค์กรและความต้องการความสำเร็จในชีวิต ความใส่ใจในวิชาชีพ 2) ด้านลักษณะงาน ได้แก่ ความสำคัญของงานใน โอกาสที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน 3) ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งได้แก่ ความน่าเชื่อถือได้ขององค์กรในอดีตและความรู้สึกของบุคคลอื่นที่มีต่อองค์กร

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ (Performance) ความชัดเจนของบทบาท เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำต้องคำนึงถึงและพิจารณาอย่างรอบคอบ เหมาะสม เพื่อผู้ปฏิบัติสามารถเข้าใจและยอมรับบทบาทของงานที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้อง Steers กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญของการปฏิบัติงานที่ดีของแต่ละบุคคลในองค์กร ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถ ลักษณะเฉพาะตัว และความสนใจของบุคคล โดยทั้ง 3 ปัจจัยนี้เป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะของบุคคลในการทำงานเพื่อองค์กร

2.2 ความชัดเจนของบทบาทและการยอมรับ คือ ความมากน้อยของความเข้าใจ และการยอมรับของบุคคลเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ ยังพบว่า ความชัดเจนของบทบาทและข้อกำหนดเฉพาะอย่างของงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อเป้าหมายของงานเพิ่มขึ้น ทั้งยังสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่จะสร้างปัญหาในความพยายามในการทำงาน คือ ความไม่ชัดเจนต่อบทบาท และความขัดแย้งของบทบาทนั่นเอง การปฏิบัติงานตามบทบาทของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิผลขององค์กร ดังนั้น ผู้นำองค์กรต้องใช้ความสามารถในการทำให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด และต้องปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ งานหรือกิจกรรมนั้นจึงจะบรรลุเป้าหมาย

3. การจูงใจ คือ วิธีการกระตุ้น หรือปลุกเร้าให้คนมีกำลังใจในการทำงานให้สำเร็จ โดยนำเอาปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความต้องการ (Needs) พลังกดดัน (Drives) หรือความปรารถนา (Desires) ที่เป็นแรงจูงใจมาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างมีทิศทาง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารองค์การตามลักษณะของบุคลากร (Employee characteristics) จะต้องมีหลักการหลัก ๆ ทั้งหมด 3 หลักการด้วยกัน ประกอบด้วย 1) ความผูกพันต่อองค์กร 2) การปฏิบัติงาน 3) การจูงใจ หากนำหลักทั้ง 3 นี้ไปปรับใช้กับบุคลากรต่าง ๆ ในองค์กรได้จะทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในตัวบุคลากรให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ปัจจัยการบริหารองค์การตามลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environment characteristics)

Steers (1977, p. 96) กล่าวว่า องค์การถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อม บทบาทของนักบริหาร คือ การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อม และปรับโครงสร้างและการปฏิบัติให้เข้ากับสภาวะ โดยสภาพแวดล้อมของงานเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์กร และได้แบ่งสภาพแวดล้อมของงานออกเป็น 2 ระดับ คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal environment) ซึ่งจำเพาะเจาะจงลงสภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจและการเมือง และสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (External environment) หมายถึง บรรยากาศองค์กร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน (Internal environment) หมายถึง บรรยากาศภายในองค์กร ซึ่งมีลักษณะของสภาพแวดล้อมของการทำงานในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลภายในองค์กร เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากรในองค์กรนั้น มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการทำงานของบุคคล การวิเคราะห์บทบาทของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อประสิทธิผลขององค์กรจะไม่สมบูรณ์ หากไม่มีการพิจารณาลักษณะ

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งมีผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานหรือที่เรียกว่า “บรรยากาศขององค์กร” หากจะให้บรรยากาศขององค์กรสมบูรณ์ควรคำนึงถึงองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1 แนวโน้มของความสำเร็จ การสร้างบรรยากาศในการส่งเสริมการปฏิบัติงานนั้น จำเป็นต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งฝ่ายบริหารจะช่วยให้เกิดประสิทธิผลได้ คือ การสร้างบรรยากาศที่เน้นความสำคัญของการบรรลุเป้าหมายในการบริหารงาน

1.2 ความเอาใจใส่ต่อพนักงานบุคลากรในองค์กร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เนื่องจากความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับคนที่จะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร

1.3 แนวโน้มการให้รางวัล การให้รางวัลเป็นเสมือนหนึ่งการชมเชยพิเศษ วิธีการที่จะให้รางวัลและวัตถุประสงค์ขององค์กรก็คือ การพิจารณาตามงานแต่ละอย่าง ถ้าผลงานมีส่วนช่วยเหลือองค์กรได้เป็นอย่างดี ก็จะถือว่ามิคุณค่านำไปสู่การได้รับรางวัลและความพึงพอใจรางวัลที่ชัดเจนที่สุด

1.4 การลงโทษ จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดผลทางระยะยาวทางเลือกของการตอบสนองต่อพฤติกรรม ก็คือ การให้รางวัลพฤติกรรมที่ต้องการ ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ในการได้รับความสำเร็จติดต่อกัน เขาก็จะมีแนวโน้มที่จะพยายามทำงานเพื่อให้เป็นในทิศทางที่ต้องการมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทำให้คนที่มีแนวโน้มที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสูงได้รับความพึงพอใจจากผลสำเร็จ

1.5 ความมั่นคงกับความเสถียร สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลที่จะสร้างภาวะไม่แน่นอน ให้เกิดขึ้นกับระบบของการผลิต สิ่งแวดล้อมจึงเป็นตัวกำหนดความไม่แน่นอน บุคลากรในองค์กร จะพะวงกับปัญหาความมั่นคง

1.6 ความเปิดเผย/ การปกป้องความเปิดเผย เป็นลักษณะที่สำคัญของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้นำเต็มใจเข้าร่วมกับผู้อื่นในองค์กรเปิดเผยเรื่องขององค์กรที่เหมาะสม

Milton (1981) ซึ่งจำแนกออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้ 4 ประการ 1) กล่าวถึงองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมในการทำงานว่า โดยสภาพแวดล้อมของงาน ประกอบด้วย 1) สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างานระดับสูงกว่าตน 2) บรรยากาศขององค์กร ได้แก่ ระบบการให้รางวัล การสนับสนุน Litwin and Stringer (n.d. อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 34) พบว่า องค์กรที่มีบรรยากาศในการบริหารแบบใช้อำนาจการตัดสินใจอยู่กับส่วนกลาง บุคลากรในองค์กรจะมีความรู้สึกไม่พอใจงาน ไม่เกิดความคิดริเริ่ม มีทัศนคติไม่พึงประสงค์ต่อกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน Invancevich (n.d. อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 34) มีความเชื่อเรื่องบรรยากาศในองค์กรว่ามีตัวแปรที่ส่งผลต่อบรรยากาศในองค์กร หรือบรรยากาศในการทำงานในองค์กรหลายปัจจัย อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของคนในองค์กร โครงสร้างของ

องค์การ และกระบวนการขององค์การ แต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและมีปฏิริยาต่อกัน ซึ่งบรรยากาศในการทำงานที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้ประสิทธิผลในการทำงานแตกต่างกันด้วย Borden (n.d. อ้างถึงใน จินตนา สระทองขาว, 2554, หน้า 34) พบว่า บรรยากาศขององค์การมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในบรรยากาศขององค์การ ผู้ปฏิบัติงานจะมีความพึงพอใจในงานสูงด้วยหากพอใจในบรรยากาศ และหากผู้ปฏิบัติงานไม่พึงพอใจในบรรยากาศขององค์การ ความพึงพอใจในงานจะต่ำ จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า บรรยากาศในการทำงานเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีบทบาทต่อประสิทธิผลขององค์การ

โดย Steers (1977, p. 96) กล่าวว่า องค์การถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อมบทบาทของนักบริหาร คือ การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและปรับ โครงสร้างและการปฏิบัติให้เข้ากับสภาวะ ซึ่งได้สรุปมิติของสิ่งแวดล้อมภายในบรรยากาศขององค์การไว้ 10 มิติ ได้แก่ 1) โครงสร้างของงาน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างรางวัล-การลงโทษ 3) การรวมการตัดสินใจ 4) การเน้นการบรรลุเป้าหมาย 5) การเน้นการฝึกอบรมและพัฒนา 6) ความมั่นคงและความเสี่ยง 7) ความเปิดเผยและการป้องกันตนเอง 8) สถานภาพและขวัญ 9) การยอมรับและการส่งข้อมูลกลับ และ 10) ความสามารถและความคล่องตัวทั่วไปขององค์การ

2. ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอก (Nature of external environment) มุ่งจำเพาะเจาะจงที่สภาพแวดล้อมของงาน ซึ่งได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น Steers กล่าวว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การนี้ มีความหมายต่อกิจกรรมในการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การ สภาพแวดล้อมของงานดังกล่าวสามารถแบ่งแยกออกได้ 3 ลักษณะ คือ

2.1 ลักษณะของความไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน สภาพแวดล้อมซึ่งไม่ยุ่งหรือสงบราบเรียบ หมายถึง ปัจจัยภายนอกซึ่งองค์การจะต้องเกี่ยวข้องกับนั้น มีจำนวนน้อยและค่อนข้างเหมือนกัน

2.2 ลักษณะความมั่นคงและเคลื่อนไหว หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความมั่นคงในการทำงานและมีบางส่วนที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นกว่าเดิม

2.3 ลักษณะความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม เกิดจากสภาวะ 3 ประการ คือ 1) การขาดข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งสัมพันธ์กับสภาวะการตัดสินใจขององค์การ 2) การขาดความสามารถในการคาดคะเนความน่าจะเป็นไปได้ ว่าปัจจัยแวดล้อมจะมีผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจอย่างไร 3) การขาดข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าแห่งการสูญเสียอันเกิดจากการตัดสินใจหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารองค์การตามลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environment characteristics) จะมีหลักสำคัญอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน (Internal

environment) ควรคำนึงถึงองค์ประกอบย่อยอย่างแน่วแน่ของความสำเร็จ ความเอาใจใส่ต่อพนักงานบุคลากรในองค์กร แนวโน้มการให้รางวัล การลงโทษ ความมั่นคงกับความเสถียร และความเปิดเผย/ การปกป้องความเปิดเผย ลักษณะที่ 2 สภาพแวดล้อมภายนอก (Nature of external environment) สามารถแบ่งแยกออกได้ 3 ลักษณะ คือ ลักษณะของความไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน ลักษณะความมั่นคงและเคลื่อนไหว และลักษณะความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม หากทำความเข้าใจตามลักษณะสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในเป็นอย่างดี จะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและง่ายยิ่งขึ้น

ปัจจัยการบริหารองค์การตามลักษณะขององค์การ (Organization characteristics)

ลักษณะขององค์การ เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งต่อความสำเร็จ หรือประสิทธิผลขององค์การ ในการวิเคราะห์ขององค์การ Steers ได้กำหนดไว้ 3 ด้าน คือ 1) การกระจายอำนาจ 2) ความชำนาญเฉพาะทาง และ 3) เทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การบริหารองค์การ ซึ่งมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารระดับรองลงไป การกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยิ่งองค์การมีการกระจายอำนาจมากขึ้นเท่าไร โอกาสที่คนระดับล่างจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานและกิจกรรมในอนาคตขององค์การก็มากขึ้นและเชื่อว่าผู้บริหารที่ใช้อำนาจน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารที่ดีที่สุด สอดคล้องกับชนิด เดือนแจ้รัมย์ (2551, หน้า 33) ที่กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบมีอิสระในการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรภายใต้กรอบระเบียบกฎเกณฑ์ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่นเดียวกับพระสมุห์บุญชู ชูติปัญญา บุญวงศ์ (2550, หน้า 21) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง ความมากหรือน้อยของอำนาจหน้าที่ผู้บริหาร โรงเรียนกระจายให้แก่บุคลากรในโรงเรียนตามสายงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) แนวคิดเรื่องการแบ่งส่วนงานไปตามความชำนาญเฉพาะอย่างหรือเฉพาะหน้าที่ ผลงานของแต่ละคนมีส่วนเป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้สูงมากขึ้น และจำช่วยแก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน สอดคล้องกับชนิด เดือนแจ้รัมย์ (2551, หน้า 34) ความชำนาญเฉพาะทาง หมายถึง ความชำนาญเฉพาะอย่างของบุคลากร การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ จะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูง และพระสมุห์บุญชู ชูติปัญญา บุญวงศ์ (2550, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของความชำนาญเฉพาะทางว่า ความชำนาญเฉพาะทาง หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะอย่างหรือเฉพาะที่หรือความสนใจของบุคลากรในโรงเรียน และการมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตรงกับความรู้ความสามารถเฉพาะอย่าง

3. เทคโนโลยีและอุปกรณ์ (Technology) หมายถึง เครื่องมือหรือวิธีการ (Mechanism) ซึ่งองค์การใช้ในการแปรสภาพตัวป้อน (Input) ออกไปเป็นผลผลิต (Output) ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์การ เทคโนโลยีดังกล่าวมีหลายแบบ รวมทั้งความแตกต่างในกระบวนการทางเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตความแตกต่างในวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และความรู้ทางวิชาการที่ใช้กิจกรรม เพื่อเป้าหมายขององค์การ ส่วนความแตกต่างด้านเทคโนโลยี สัมพันธ์กับโครงสร้างขององค์การในการสร้างประสิทธิผล ธนิต เดือนแจ้งรัมย์ (2551, หน้า 35) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง ทักษะกระบวนการที่นำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิต โดยใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งประดิษฐ์ร่วมกัน การนำวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่เหมาะสม มาใช้ในการบริหารทรัพยากร บริหารจัดการและบริหารคุณภาพการศึกษา จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นเดียวกับ พระสมุห์บุญชู ชูติปัญญา บุญวงศ์ (2550, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีว่าเป็นสภาพการที่โรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตามภารกิจของโรงเรียนและเกิดประโยชน์สูงสุด

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารองค์การตามลักษณะขององค์การ (Organization characteristics) จะมีอยู่หลัก ๆ 3 อย่างด้วยกัน คือ 1) การกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารระดับรองลงไป 2) ความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) การแบ่งส่วนงานไปตามความชำนาญเฉพาะอย่างหรือเฉพาะหน้าที่ ผลงานของแต่ละคนมีส่วนเป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้สูงมากขึ้น 3) เทคโนโลยีและอุปกรณ์ (Technology) เป็นเครื่องมือหรือวิธีการ (Mechanism) ซึ่งองค์การใช้ในการแปรสภาพตัวป้อน (Input) ออกไปเป็นผลผลิต (Output) ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์การ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พิรภาว บุญเพลิง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จ ในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ จำนวน 82 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ตัวบ่งชี้สำคัญที่บ่งบอกถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานและมีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ดังนี้ 1) ด้านงานวิชาการ คือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา 2) ด้านงบประมาณ คือ ความสามารถในการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ให้เป็นไปตามกฎหมายของผู้บริหาร 3) ด้านงานบุคคล คือ ความสม่ำเสมอในการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของบุคลากร 4) ด้านงานบริหารทั่วไป คือ การบำรุง ค่าแล อาคารสถานที่ให้พร้อมใช้งาน

อยู่เสมอ 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวัดและประเมินผลของครู 6) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม/ ชุมนุม/ ชมรมของสถานศึกษา 7) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน คือ ความสามารถในการสร้างรายได้หรืออาชีพด้วยตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาความสำเร็จทุกด้านมีค่าใกล้เคียงกันมาก แสดงว่าองค์ประกอบทุกด้านมีความสำคัญใกล้เคียงกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแบบในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกด้านต่อไป ทั้งนี้ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทำการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน และสามารถนำตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบไปใช้ในการพัฒนา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

เทวีล ศรีสองเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1) เรื่ององค์ประกอบของเครือข่ายการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้าน โครงสร้างของเครือข่าย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก กิจกรรมของเครือข่าย ผลลัพธ์ที่เกิดจากเครือข่าย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ 2) บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ รวมทั้งความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การกำหนดกรอบการประสานงานและความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย ภารกิจหรืองานที่สมาชิกในเครือข่ายร่วมกันทำ แนวทางการดำเนินกิจกรรม ผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ให้ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานและสื่อสารกัน ในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 3) ผลการพัฒนา รูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่สังคม ในรูปแบบเครือข่ายส่งผลให้ครู บุคลากร นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน บูรณาการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ชุมชนดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนเงื่อนไขของความรอบรู้และคุณธรรม

เสาวลักษณ์ มาพร (2551) ได้ศึกษาความพร้อมและเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 1 กับครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 454 คน ผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

โดยภาพรวม พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ผลการเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .5

วีระ ปั่นทรัพย์ (2551) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททสขรกรรม อำเภอเมืองสมุทรสงครามกับครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททสขรกรรม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททสขรกรรม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม ที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่ทำการสอนในช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ศรินยา ดวงสัน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวารี ผลการวิจัย พบว่า ครูที่จัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เห็นว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมการเรียนรู้กับมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้หน่วยบูรณาการการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูที่จัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เห็นว่า การกำหนดแหล่งในการเรียนรู้ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ความพร้อมของแหล่งในการเรียนรู้ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน ด้านกระบวนการใช้หลักสูตรการจัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมและการนิเทศติดตามการ โดยรวมผ่านเกณฑ์ประเมิน ส่วนด้านผลงานที่ปรากฏ พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป

ธนธรรม มีทอง (2552) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง ซึ่งศึกษาการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนบ้านร่องแซงได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน 1) ด้านการบริหารวิชาการ ใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม และสิ่งแวดล้อม พบว่า มีการอนุรักษ์และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นกิจกรรมที่ปลูกฝังและถ่ายทอดความรู้และค่านิยมพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม 2) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาอย่างฉลาด รอบคอบ คุ่มค่า มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใส

สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการให้ความรู้ ประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล รอบคอบ มีการประสานงานกับเครือข่ายเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาระการเรียนรู้ และขาดงบประมาณในการดำเนินการต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะคือให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย

พรสกล เขตจันทน์ (2553) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 4 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกด้าน เรียงตามระดับปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนในการออกแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระต่าง ๆ และจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และโรงเรียนควรสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก ในการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กัญวาล ปัญญาภิรมิต (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารวิชาการ มีการกำหนดนโยบายการจัดทำหลักสูตร การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหา พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจใน

การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ข้อเสนอแนะ คือ ควรพัฒนาความรู้อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลและการพัฒนาผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู และครูจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอ 2) การบริหารงบประมาณ มีการวางแผนเงินงบประมาณด้วยความโปร่งใสและความรอบคอบ การติดตามและการสรุปรายงานผลการใช้งบประมาณที่ถูกต้อง และนำผลมาพัฒนาพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมปัญหา พบว่า ครูขาดความรู้ในการเขียนแผนงบประมาณและ โรงเรียนขาดการระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเรื่องการเขียนแผนงบประมาณ และควรมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้ต่อเนื่องและหลากหลาย 3) การบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรด้วยการศึกษาดูงาน การอบรมและการจัดกิจกรรมส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อพัฒนาครูหรือบุคคลต้นแบบตามวิถีแห่งความพอเพียง ปัญหา พบว่า ครูขาดตัวอย่างครูต้นแบบและความรู้ความเข้าใจที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและ โรงเรียนขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานบุคลากรต้นแบบ ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดอบรมหรือนำบุคลากรศึกษาดูงานบุคคลและโรงเรียนต้นแบบ และจัดทำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานและควรร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกจัดนิทรรศการ การประชุม และการเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง 4) การบริหารทั่วไป มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การอนุรักษ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะชีวิต ปัญหา พบว่า อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมขาดการดูแลอย่างทั่วถึง ข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดการสำรวจและรวบรวมร่วมกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนขาดการเผยแพร่ไปยังผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ควรวางแผนดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยมอบหมายให้นักการภารโรงและลูกจ้างดำเนินการร่วมกันกับครูที่ปรึกษา และนักเรียนควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และจัดเก็บในห้องสมุด และควรจัดทำจดหมายข่าว วารสารเพื่อเผยแพร่งิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

พระสมุห์บุญชู ชูติบุญ โย บัญวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูวิชาการ โดยใช้แนวคิดของ Steers โดยเลือกศึกษาเฉพาะปัจจัยที่สำคัญในการบริหารจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร และปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามกรอบแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ ซึ่งประกอบด้วย

การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง เป็นตัวแปรตาม พบว่า ปัจจัยการบริหารเรียงจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์กร ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ตามลำดับ การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระดับการดำเนินการจากมากไปน้อย คือ ด้านการกระจายอำนาจ การบริหารตนเองและการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการจัดหา และใช้ทรัพยากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านความผูกพันขององค์กร และด้านการติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

งานวิจัยต่างประเทศ

Walker (1999, p. 430) ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรกรรมในอเมริกาเหนือ ประเทศโปแลนด์ พบว่า มีหลักฐานทางโบราณคดีที่ใช้ให้เห็นว่า คนสมัยก่อนทำการเกษตร แบบขกร่อง แต่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ ต่อมาหลังจากติดต่อกับชาวยุโรป ทำการเกษตรแบบขกร่องถูกทิ้งไป จากการศึกษาที่มีข้ออธิบาย 3 ข้อ คือ จากการปราบปรามสภาพ ภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลทางโบราณคดีชี้ให้เห็นว่าการเกษตรกรรม และระบบสังคมของชาวนาแบบขกร่อง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการละทิ้งเกษตรกรรมแบบขกร่อง เพื่อการสืบค้นการละทิ้งการเกษตรแบบขกร่อง จึงมีการสำรวจที่ตั้งของพื้นที่ อาชีพ ระบบเกี่ยวข้องกับอากาศทางการเกษตร วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับลำดับเวลา โดยกำหนดกัมมันตรังสี การถ่ายเท อากาศ รวมทั้งการขุดเจาะอนุของดินเพื่อการทดสอบ ข้อมูลนี้ถูกนำมาใช้ในการอธิบายประกอบ การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรบนพื้นฐาน โครงสร้างทางสังคมในอดีตจนถึงปัจจุบัน

James (1992) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองเฟรดเดอริกเบิร์ก ที่มีต่อโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนและเพื่อให้ชุมชนสนับสนุนโรงเรียน ในท้องถิ่นมากขึ้น โดยสุ่มประชากรในเมือง เป็นชายอายุเกิน 50 ปี ส่วนใหญ่เป็นชาวผิวขาวและ ไม่มีในเด็กในปกครองที่กำลังเรียนอยู่ในรัฐบาลในท้องถิ่นนั้น พบว่า โรงเรียนรัฐบาลในเมือง เฟรดเดอริกเบิร์ก เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน โดยประชาชนมีทัศนคติที่ดี ต่อท้องถิ่น ประชาชนทุกคนและทุกเชื้อชาติได้รับโอกาสในการศึกษาที่เท่าเทียมกัน ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาการศึกษา

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในชีวิตประจำวันนั้น สร้างประโยชน์สุขให้แก่ตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติจริง จากงานวิจัย ที่กล่าวมาข้างต้นพอจะกล่าวได้ว่า ทั้งรัฐบาลและเอกชนในแต่ละประเทศได้มีนโยบายให้นำปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงเห็นว่า งานวิจัยเรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และสมควรที่จะศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหาร โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น 3,210 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ในการกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 343 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งออกตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก 10 โรง จำนวน 23 คน โรงเรียนขนาดกลาง 17 โรง จำนวน 78 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 11 โรง จำนวน 84 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 12 โรง จำนวน 158 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	216	23
โรงเรียนขนาดกลาง	732	78
โรงเรียนขนาดใหญ่	784	84
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	1,478	158
รวม	3,210	343

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการจัดอันดับคุณภาพออกเป็น 5 ระดับ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ด้าน จำนวน 17 ข้อ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร จำนวน 5 ข้อ
  2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน จำนวน 3 ข้อ
  3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการจงใจ จำนวน 9 ข้อ
- รวมทั้งสิ้น 17 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งแบบสอบถามมี ทั้งหมด 2 ด้าน จำนวน 18 ข้อ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายใน จำนวน 8 ข้อ
  2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก จำนวน 10 ข้อ
- รวมทั้งสิ้น 18 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งแบบสอบถามมี ทั้งหมด 3 ด้าน จำนวน 16 ข้อ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	จำนวน 5 ข้อ
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความชำนาญเฉพาะทาง	จำนวน 3 ข้อ
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับเทคโนโลยีและอุปกรณ์	จำนวน 8 ข้อ
	รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามหลักการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียน ซึ่งแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	จำนวน 14 ข้อ
2. ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 14 ข้อ
3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน 15 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	จำนวน 7 ข้อ
	รวมทั้งสิ้น 50 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามกรอบการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

2. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามของชนิด เดือนแจ้งรัมย์ (2551) พระสมุห์บุญชู ชุตินิโย โบุญวงศ์ (2550) พชญา วะไลใจ (2548) ชวลิต สีมาพล (2555 อ้างถึงใน กังวาล ปัญญาภิรมิตร์, 2556) และ คู่มือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ 2552 มาศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยสร้างเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว ส่งให้ที่ปรึกษาตรวจ และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) ความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องตามเนื้อหา สำนวนภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

4.1 ดร.สมุทรา ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3 ดร.ธนวิน ทองแพ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.4 นายโกศล ดาราพิสุทธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
4.5 นายบัญชา ปลื้มอารมณ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบ วิทยาลัย ชลบุรี

5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (Index of item objective congruence: *IOC*) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 64) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบแต่ละข้ออยู่ระหว่าง .67-1.00 ตลอดจนตรวจสอบความชัดเจน และเหมาะสมในการใช้ภาษา

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาขั้นตอนสุดท้าย ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

7. นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination power) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

7.1	ปัจจัยตามลักษณะของบุคคล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .62 ถึง .81
7.2	ปัจจัยตามลักษณะของสภาพแวดล้อม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .52 ถึง .78
7.3	ปัจจัยตามลักษณะขององค์การ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .54 ถึง .76
7.4	การบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .52 ถึง .81

8. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยมีวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's alpha method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

- 8.1 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคล มีความเชื่อมั่น โดยรวมเท่ากับ .93
- 8.2 ปัจจัยตามลักษณะของสภาพแวดล้อม มีความเชื่อมั่น โดยรวมเท่ากับ .94
- 8.3 ปัจจัยตามลักษณะขององค์กร มีความเชื่อมั่น โดยรวมเท่ากับ .90
- 8.4 การบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเชื่อมั่น โดยรวมเท่ากับ .98

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การจัดเก็บแบบสอบถามคืนหลังจากหลังจากแจกแบบสอบถามไปแล้ว สำหรับ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ส่งกลับคืน ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อกับ โรงเรียนนั้น โดยตรงเพื่อทำการขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 343 ฉบับ ได้รับคืน 332 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.79 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ 321 ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนรายข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาดำเนินการตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

ตอนที่ 1-3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

ให้ 5 คะแนน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ให้ 4 คะแนน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับมาก

ให้ 3 คะแนน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ให้ 2 คะแนน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

ให้ 1 คะแนน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ได้กำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ

โดยอาศัยแนวคิดของพรทิภา เวียงสมุทร (2552, หน้า 65 อ้างถึงใน ทรายศำ เอมอร, 2553)

และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับ

ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

ให้ 5 คะแนน การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ให้ 4 คะแนน การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ให้ 3 คะแนน การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ให้ 2 คะแนน การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ให้ 1 คะแนน การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ได้กำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ

โดยอาศัยแนวคิดของพรทิภา เวียงสมุทร (2552, หน้า 65) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย

ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์นั้น เลือกใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่มีเศษการวัด (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 314) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 316) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

.91-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก

.71-.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

.31-.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

.01-.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยจากลักษณะขององค์การปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะของบุคคล กับระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยจากลักษณะขององค์การปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมและปัจจัยลักษณะของบุคคล กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

มีความสัมพันธ์กัน สถิติใช้ในการวิเคราะห์ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยจากลักษณะขององค์กร ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะของบุคคล สามารถทำนายการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบหลายขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถนำมาเสนอในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อเข้าใจตรงกันการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\hat{Y}$	แทน	คะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน	คะแนนมาตรฐาน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X_1	แทน	ด้านความผูกพันต่อองค์กร
X_2	แทน	ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่
X_3	แทน	ด้านการจูงใจ
X_4	แทน	ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน
X_5	แทน	ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก
X_6	แทน	ด้านการกระจายอำนาจ
X_7	แทน	ด้านความชำนาญเฉพาะทาง
X_8	แทน	ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์
Y_1	แทน	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
Y_2	แทน	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
Y_3	แทน	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
Y_4	แทน	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation coefficient)
R_2	แทน	สัมประสิทธิ์ตัวกำหนดหรืออิทธิพลของตัวแปร
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)
t	แทน	การแจกแจงแบบ t (t -distribution)
b_0	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
$SE.b$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์
SEE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสอง
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
P	แทน	ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 4 ผลการสร้างสมการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปรากฏผลดังตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.20	0.53	มาก	2
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.08	0.58	มาก	4
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.19	0.49	มาก	3
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.20	0.52	มาก	1
รวม	4.17	0.49	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษามีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี	4.42	0.66	มาก	1
2. สถานศึกษามีดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา	4.26	0.80	มาก	4
3. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา	4.14	0.64	มาก	9
4. สถานศึกษาได้นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบายแผนงาน หรือโครงการ ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	4.14	0.74	มาก	10
5. สถานศึกษามีแผนงานโครงการ หรือกิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน	4.22	0.68	มาก	5
6. สถานศึกษามีการดำเนินการตาม แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน	4.11	0.75	มาก	13
7. สถานศึกษามีการติดตามผล แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน	4.06	0.75	มาก	14
8. สถานศึกษานำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน	4.13	0.67	มาก	11

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
9. สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.62	มาก	8
10. สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.40	0.68	มาก	2
11. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.36	0.69	มาก	3
12. สถานศึกษาได้นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.16	0.62	มาก	7
13. สถานศึกษามีการบริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.20	0.74	มาก	6
14. สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง	4.12	0.73	มาก	12
รวม	4.20	0.53	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	$(n = 321)$		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษามีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น	4.12	0.75	มาก	5
2. สถานศึกษามีการนิเทศติดตาม หรือประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.11	0.82	มาก	7
3. สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.99	0.78	มาก	12
4. สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น	4.10	0.76	มาก	8
5. สถานศึกษามีคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.12	0.81	มาก	6
6. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.20	0.82	มาก	1
7. สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.17	0.73	มาก	3
8. สถานศึกษาจัดหาผลิตใช้ หรือเผยแพร่ สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอน	4.01	0.72	มาก	10
9. สถานศึกษาจัดทำ พัฒนา หรือเผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.98	0.71	มาก	13

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	<i>(n = 321)</i>		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
10. สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่ส่งเสริมการอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	4.06	0.80	มาก	9
11. สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.17	0.66	มาก	2
12. สถานศึกษาใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.70	มาก	4
13. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/ พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.99	0.69	มาก	11
14. สถานศึกษาจัดแสดง เผยแพร่ ประกวด หรือแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้	3.96	0.74	มาก	14
รวม	4.08	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สถานศึกษาใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ แนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.18	0.69	มาก	10
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.10	0.78	มาก	14
3. สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.07	0.79	มาก	15
4. สถานศึกษามีการติดตามผล การจัดกิจกรรมแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.65	มาก	7
5. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.23	0.58	มาก	5
6. สถานศึกษามีแผนงานโครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้ได้อย่างพอเพียง	4.17	0.66	มาก	11
7. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.66	มาก	8
8. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม หรือชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.70	มาก	9
9. สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หรือหลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.25	0.64	มาก	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	<i>(n = 321)</i>		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
10. สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.30	0.68	มาก	1
11. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามมาปรับปรุง หรือพัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.22	0.66	มาก	6
12. สถานศึกษามีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.10	0.67	มาก	13
13. สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหา หรือพัฒนา สถานศึกษาหรือชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.26	0.68	มาก	2
14. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.14	0.72		12
15. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามมา ปรับปรุง/ พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.24	0.74	มาก	4
รวม	4.19	0.49	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาสถานศึกษาหรือชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษา มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หรือหลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรม นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนากุศลกรของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนากุศลกรของสถานศึกษา	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษามีแผนงาน หรือโครงการพัฒนากุศลกรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.16	0.71	มาก	5
2. สถานศึกษาจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานหน้าที่	4.16	0.65	มาก	4
3. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ	4.26	0.59	มาก	2
4. สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการงานหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา	4.29	0.67	มาก	1
5. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมพัฒนากุศลกร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.69	มาก	6
6. สถานศึกษานำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนากุศลกร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.68	มาก	3
7. สถานศึกษามีการขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการงานหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.14	0.67	มาก	7
รวม	4.20	0.52	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษานำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์กร ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์กร ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปรากฏผลดังตารางที่ 7-15

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยจากลักษณะของบุคคล

ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์กร ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล/ สภาพแวดล้อม/ องค์กร	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านความผูกพันต่อองค์กร	4.26	0.63	มาก	5
2. ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่	4.27	0.66	มาก	3
3. ด้านการจงใจ	4.26	0.55	มาก	4
4. ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน	4.30	0.49	มาก	1
5. ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	4.24	0.52	มาก	6
6. ด้านการกระจายอำนาจ	4.28	0.52	มาก	2

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล/ สภาพแวดล้อม/ องค์กร	$(n = 321)$		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
7. ด้านความชำนาญเฉพาะทาง	4.25	0.66	มาก	7
8. ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์	4.17	0.50	มาก	8
รวม	4.25	0.46	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์กร ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ภายใน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความผูกพันต่อองค์กร

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านความผูกพันต่อองค์กร	$(n = 321)$		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. บุคลากรตระหนักถึงวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	4.30	0.64	มาก	2
2. บุคลากรตระหนักถึงเป้าหมายของสถานศึกษา	4.34	0.70	มาก	1
3. บุคลากรมีความรู้สึกผูกพันต่อค่านิยมของสถานศึกษา	4.16	0.78	มาก	3
รวม	4.26	0.63	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรตระหนักถึงเป้าหมายของสถานศึกษา บุคลากรตระหนักถึงวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และบุคลากรมีความรู้สึกผูกพันต่อค่านิยมของสถานศึกษา

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษาด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. บุคลากรทุ่มเท พลังกาย พลังใจ ในการทำงานเพื่อสถานศึกษา	4.30	0.76	มาก	1
2. บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน อย่างชัดเจน	4.24	0.74	มาก	3
3. บุคลากรเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เต็มความรู้ความสามารถ	4.27	0.73	มาก	2
รวม	4.27	0.66	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย ตามอันดับ ได้แก่ บุคลากรทุ่มเท พลังกาย พลังใจ ในการทำงานเพื่อสถานศึกษา บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน และบุคลากรเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เต็มความรู้ ความสามารถ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล
ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจูงใจ

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพล ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจูงใจ	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. บุคลากรมีความเชื่อมั่นและตอบสนองอย่างจริงจังต่อ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	4.23	0.75	มาก	4
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้ปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่	4.25	0.62	มาก	3
3. ผู้บริหารเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.32	0.67	มาก	1
4. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน	4.31	0.66	มาก	2
5. ผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่บุคลากรโดยเสมอภาคกัน	4.18	0.69	มาก	5
รวม	4.26	0.55	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจูงใจ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจาก
มากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้บริหารส่งเสริม
สนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากร
ได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม
ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน

ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.41	0.66	มาก	1
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และนักเรียนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน	4.41	0.66	มาก	1
3. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และนักเรียนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน	4.18	0.61	มาก	7
4. ผู้บริหาร และครูมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.27	0.67	มาก	4
5. ครู และนักเรียน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.25	0.72	มาก	6
6. ผู้บริหาร และครูมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.25	0.62	มาก	5
7. ครู และนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.32	0.75	มาก	3
รวม	4.26	0.55	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียง
อันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเอื้อต่อ
การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และนักเรียนมีความสัมพันธ์
อันดีต่อกัน ครู และนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และผู้บริหาร และครู
มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม
ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	(n = 321)		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	4.32	0.70	มาก	1
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และชุมชนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน	4.27	0.73	มาก	6
3. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	4.27	0.68	มาก	5
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และชุมชนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน	4.23	0.74	มาก	7
5. ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียนมีความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน	4.17	0.66	มาก	9
6. ผู้บริหาร และชุมชนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.31	0.61	มาก	2
7. ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.27	0.65	มาก	4
8. ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน	4.19	0.67	มาก	8
9. ผู้บริหาร และชุมชนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.10	0.65	มาก	10
10. ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน	4.28	0.71	มาก	3
รวม	4.24	0.52	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียง
อันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน

มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ผู้บริหาร และชุมชนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และครูและผู้ปกครองนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกระจายอำนาจ

ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านการกระจายอำนาจ	<i>(n = 321)</i>		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปี โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.30	0.81	มาก	2
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการทำงานของสถานศึกษานุเคราะห์ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา	4.34	0.54	มาก	1
3. ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกำหนดความต้องการด้านทรัพยากร	4.25	0.69	มาก	3
4. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดหาและใช้ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการทางการศึกษา	4.24	0.65	มาก	4
รวม	4.28	0.52	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกระจายอำนาจ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการทำงานของสถานศึกษา บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปี โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผู้บริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกำหนดความต้องการด้านทรัพยากร

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะขององค์การ
ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
ด้านความชำนาญเฉพาะทาง

ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านความชำนาญเฉพาะทาง	$(n = 321)$		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ผู้บริหารสร้างความตระหนักในหน้าที่ของบุคลากร ในสถานศึกษา	4.28	0.69	มาก	1
2. ผู้บริหารให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.77	มาก	2
รวม	4.25	0.66	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความชำนาญเฉพาะทาง โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก
โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อยตามอันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความตระหนักในหน้าที่ของบุคลากร
ในสถานศึกษา และผู้บริหารให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับปัจจัยตามลักษณะขององค์การ
ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์

ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์	$(n = 321)$		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.28	0.65	มาก	1
2. สถานศึกษามีการพัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารและการจัด การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.12	0.64	มาก	5

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัยตามลักษณะขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์	$(n = 321)$		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD		
3. สถานศึกษาจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ที่เอื้อต่อการเรียน การสอน	4.14	0.58	มาก	4
4. บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง	4.15	0.65	มาก	3
5. บุคลากรในสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีวัดและ ประเมินผลเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามภารกิจ ของสถานศึกษา	4.16	0.65	มาก	2
รวม	4.17	0.50	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัจจัยตามลักษณะขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม บุคลากรในสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีวัดและประเมินผลเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามภารกิจของสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปรากฏผลดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา	การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง									
	Y_1		Y_2		Y_3		Y_4		Y_5	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
X_1	.633**	.000	.542**	.000	.465**	.000	.465**	.000	.593**	.000
X_2	.544**	.000	.440**	.000	.373**	.000	.373**	.000	.494**	.000
X_3	.597**	.000	.548**	.000	.468**	.000	.468**	.000	.570**	.000
X_4	.745**	.000	.584**	.000	.550**	.000	.550**	.000	.663**	.000
X_5	.709**	.000	.665**	.000	.588**	.000	.588**	.000	.705**	.000
X_6	.739**	.000	.598**	.000	.614**	.000	.614**	.000	.700**	.000
X_7	.574**	.000	.526**	.000	.559**	.000	.517**	.000	.590**	.000
X_8	.637**	.000	.561**	.000	.624**	.000	.563**	.000	.630**	.000
รวม	.775**	.000	.679**	.000	.728**	.000	.613**	.000	.746**	.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 16 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการจูงใจ ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความชำนาญเฉพาะทาง และด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยรวม (Y) ระหว่าง .31-.70 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการสร้างสมการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร

การสร้างสมการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_1) ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ (X_2) ด้านการจงใจ (X_3) ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน (X_4) ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) ด้านการกระจายอำนาจ (X_6) ด้านความชำนาญเฉพาะทาง (X_7) และด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_8) ปรากฏผลดังตารางที่ 17 โดยการคัดเลือกตัวแปรที่มีอำนาจตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดเพื่อพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ปรากฏผลการวิเคราะห์ ปรากฏผลดังตารางที่ 17-19

ตารางที่ 17 อำนาจพยากรณ์จากตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารที่ใช้พยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตัวแปรพยากรณ์	R	R_2	เปอร์เซ็นต์พยากรณ์
1. X_5	.686	.470	47.00
2. $X_5 X_8$	.732	.536	53.60
3. $X_5 X_8 X_1$	.752	.565	56.50
4. $X_5 X_8 X_1 X_6$	.758	.575	57.50

** $p < .01$

จากตารางที่ 17 พบว่า อำนาจพยากรณ์จากตัวแปรปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารที่ใช้พยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_8) ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_1) และด้านการกระจายอำนาจ (X_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 4 ตัวแปร เท่ากับ .758 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยรวมกัน สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้เท่ากับ 57 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลืออีก 43 เปอร์เซ็นต์ เป็นผลจากปัจจัยอื่นที่มีได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ และค่าคงที่ของด้านพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ตัวแปรพยากรณ์	<i>b</i>	<i>S.E.b</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
1. ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5)	.262	.055	.282	4.800**	.000
2. ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_8)	.245	.055	.253	4.424**	.000
3. ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_7)	.145	.039	.186	3.708**	.000
4. ด้านการกระจายอำนาจ (X_9)	.152	.056	.160	2.713*	.007
ค่าคงที่ (b_0)	.769	.166		4.621**	.000
$R = .758$ $R_2 = .575$ $S.E.est = .320$ $F = 106.942$					

** $p < .01$

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ปัจจัย กับตัวเกณฑ์ที่มีค่าเท่ากับ .758 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .320 และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยตัวแปรพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .01 ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ตามลำดับ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) (มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .282) ลำดับที่ 2 ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_8) (มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .253) ลำดับที่ 3 ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_7) (มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .186) ลำดับที่ 4 ด้านการกระจายอำนาจ (X_9) (มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .160)

เมื่อนำค่าสถิติของตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด มาสร้างสมการพยากรณ์ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารที่ใช้พยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 ดังสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.769 + 0.262 (X_5) + 0.245 (X_8) + 0.145 (X_7) + 0.152 (X_6)$$

คะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.282Z_{x5} + 0.253Z_{x8} + 0.186Z_{x7} + 0.160Z_{x6}$$

จากสมการข้างต้น พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
 ในการบริหารที่ใช้พยากรณ์การจัดการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในรูปของคะแนนดิบ
 และคะแนนมาตรฐานมากที่สุด เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์มากที่สุด

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 ในการพยากรณ์การจัดการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จากปัจจัย
 ที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
สมการถดถอย	4	43.873	10.968	106.942**	.000
ความคาดเคลื่อน	316	32.410	0.103		
รวม	320	76.283			

** $p < .01$

จากตารางที่ 19 พบว่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ตัวเกณฑ์ตาม คือ
 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และตัวแปรพยากรณ์ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร
 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_8) ด้านความผูกพัน
 ต่อองค์กร (X_7) และด้านการกระจายอำนาจ (X_6) สามารถพยากรณ์การจัดการจัดการสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้

สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร ด้านสิ่งแวดล้อม ภายนอก ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ ด้านความผูกพันต่อองค์กร และด้านการกระจายอำนาจ สามารถพยากรณ์การจัดการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาวิจัย สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารแต่ละด้านสามารถพยากรณ์ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้” โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม ภายนอก (X_5) ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_6) ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_7) และด้านการกระจาย อำนาจ (X_8) เป็นตัวพยากรณ์การจัดการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ร้อยละ 57.5

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาาระดับของปัจจัยจากลักษณะของบุคคลสภาพแวดล้อมและองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากลักษณะของบุคคลสภาพแวดล้อมและองค์การกับการบริหารจัดการสถานศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 343 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของสภาพแวดล้อม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่ และตอนที่ 4 เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .52 ถึง .81 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .90 ถึง .98

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบหลายขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดั้มาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

1.1 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความผูกพันต่อองค์การ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดั้มาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรตระหนักถึงเป้าหมายของสถานศึกษา บุคลากรตระหนักถึงวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และบุคลากรมีความรู้สึกผูกพันต่อค่านิยมของสถานศึกษา

1.2 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดั้มาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย ตามอันดับ ได้แก่ บุคลากรทุ่มเท พลังกาย พลังใจในการทำงานเพื่อสถานศึกษา บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน และบุคลากรเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เต็มความรู้ความสามารถ

1.3 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจูงใจ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดั้มาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

1.4 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดั้มาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ครูและนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และผู้บริหารและครูมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

1.5 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจาก มากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ผู้บริหารและชุมชนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และครูและผู้ปกครอง นักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.6 ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกระจายอำนาจ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจาก มากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการทำงานของสถานศึกษา บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปี โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผู้บริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกำหนดความต้องการด้านทรัพยากร

1.7 ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความชำนาญเฉพาะทาง โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจาก มากไปน้อย ตามอันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความตระหนักในหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.8 ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับ จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม บุคลากรใน สถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีวัดและประเมินผลเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามภารกิจของสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อย่างถูกต้อง

2. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาและด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวม และรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สถานศึกษาใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม และรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาหรือชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หรือหลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาคณาจารย์ของสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษานำผลการติดตามมาปรับปรุง

พัฒนาการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการจูงใจ ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความชำนาญเฉพาะทาง และด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยรวม (Y) ระหว่าง .31-.70 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การศึกษาปัจจัยแต่ละด้านที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_6) ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_7) และด้านการกระจายอำนาจ (X_8) เป็นตัวพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ดีที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 4 ตัวแปร เท่ากับ .758 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยรวมกันสามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้เท่ากับ 57 เปอร์เซ็นต์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ปัจจัย กับตัวเกณฑ์ที่มีค่าเท่ากับ .758 ค่าความคาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .320 และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยตัวแปรพยากรณ์รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .01 เมื่อนำค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดมาสร้างสมการพยากรณ์ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารที่ใช้พยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.769 + 0.262 (X_5) + 0.245 (X_6) + 0.145 (X_7) + 0.152 (X_8)$$

คะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.282Z_{X5} + 0.253Z_{X8} + 0.186Z_{X1} + 0.160Z_{X6}$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยจากลักษณะของบุคคลปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาต้องอาศัยปัจจัย การบริหาร เพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการสถานศึกษานั้นเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุฉัตรภรณ์ นามเมืองรักษ์ (2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเล ตะวันออก พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอี่ยมพร ลาโยธิ (2552) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก พบว่า ปัจจัยการบริหาร โรงเรียน จากความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานกิจการนักเรียนหรืองาน ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์บุญชู ชูติปัญญา บุญวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูวิชาการ โดยใช้แนวคิดของ Steers (1977) โดยเลือกศึกษาเฉพาะ ปัจจัยที่สำคัญในการบริหารจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะ ของบุคคลในองค์การ และปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ จำแนกตามรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความผูกพันต่อองค์การ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความผูกพันต่อองค์การสามารถทำให้สมาชิกทุ่มเททำงานที่นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยตรงเพื่อองค์การ และยินดีกระทำเพื่อองค์การ โดยไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งส่งผลในแง่ที่เป็น

ประโยชน์ต่อองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชน สุขแพทย(2558) เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการพกติดกาขององค์กร และด้านจงรักภักดีต่อองค์กร อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ ผูกพันอยู่กับสภาพและฐานะตำแหน่งทางสังคม ซึ่งจะกำหนดหรือคาดหวังบทบาทของบุคคลในแต่ละสถานภาพไว้ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในสถานภาพ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดีเป็นไปด้วยความถูกต้องและให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเทวิล ศรีสองเมือง (2551) เรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ รวมทั้งความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบของเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การกำหนดกรอบ การประสานงาน และความร่วมมือของสมาชิกเครือข่าย กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย ภารกิจหรืองานที่สมาชิกในเครือข่ายร่วมกันทำ แนวทางการดำเนินกิจกรรม ผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ให้ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานและสื่อสารกันในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิระ ปันทรัพย์ (2551) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครู โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม ที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่ทำการสอนในช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชน สุขแพทย (2558) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความชำนาญในการปฏิบัติงาน และด้านปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจูงใจ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจูงใจ มีอิทธิพลต่อผลผลิต ผลิตผลของงานจะมีคุณภาพดี มีปริมาณมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจูงใจ ในการทำงาน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานจึงจำเป็นต้องเข้าใจว่าอะไรคือแรงจูงใจ ที่จะทำให้พนักงานทำงานอย่างเต็มที่ และตอบสนองต่องาน สอดคล้องกับงานวิจัยของกังวาล ปัญญาภิรมิต (2556) เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า การบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรด้วยการศึกษาคูงาน การอบรมและการจัดกิจกรรม ส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อพัฒนาครูหรือบุคคลต้นแบบตามวิถีแห่งความพอเพียง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชน สุขแพทย์ (2558) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จ การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านการแต่งกายดี ด้านมีมนุษยสัมพันธ์ ในการติดต่อกับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมภายใน เป็นปัจจัยที่อยู่ในองค์การสามารถควบคุมได้เช่น ระบบงาน ผู้มีส่วนได้เสีย ในองค์การ สิ่งอำนวยความสะดวก และวัฒนธรรมองค์การสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสกุล เขตจำนนท์ (2553) เรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 4 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหาร ทั่วไป พบว่า สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็น สอดคล้องกัน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกด้าน

1.5 ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สิ่งแวดล้อมภายนอกคือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา แต่ทำให้สถานศึกษาสามารถ คาดคะเนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจได้ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของเทวิล ศรีสองเมือง (2551) เรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของเครือข่าย การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านโครงสร้างของเครือข่าย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก กิจกรรมของเครือข่าย ผลลัพธ์ที่เกิดจากเครือข่าย และปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ James (1992) เรื่อง การรับรู้ของประชาชนที่อาศัย อยู่ในเมืองเฟรดเดอริกเบิร์ก ที่มีต่อโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อการพัฒนาชุมชนและ เพื่อให้ชุมชนสนับสนุนโรงเรียนในท้องถิ่นมากขึ้น พบว่า โรงเรียนรัฐบาลในเมืองเฟรดเดอริกเบิร์ก เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน โดยประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่น ประชาชน ทุกคนและทุกเชื้อชาติได้รับโอกาสในการศึกษาที่เท่าเทียมกัน ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียน และให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาการศึกษา

1.6 ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกระจายอำนาจ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดสรรหรือแบ่งปันอำนาจการตัดสินใจ ช่วยลดขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าในการตัดสินใจ จากส่วนกลาง ให้การดำเนินงานของรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น และคนในสังคมได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนธรรม มีทอง (2552) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง พบว่า มีการศึกษาการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งด้านการบริหาร งบประมาณ มีการวางแผนการใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมาอย่างฉลาด รอบคอบ คุ่มค่า มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจน มีการประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงานงบประมาณ

1.7 ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความชำนาญเฉพาะทาง โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การการแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ แล้ว ให้แต่ละคนรับผิดชอบงานที่ตนเองถนัด จะทำให้เกิด ความชำนาญในหน้าที่และจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานนั้น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ ปันทรัพย์ (2551) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครู โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม กับครูที่ปฏิบัติ หน้าที่การสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม อำเภอเมือง

สมุทรสงคราม พบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่ทำการสอนในช่วงชั้นที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.8 ปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปการศึกษาที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญ ทั้งในด้านการปฏิรูปการบริหารจัดการที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาปัญญาไม่ใช่การเรียนรู้ เพื่อจำข้อมูลและสามารถแสวงหาข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของศรินยา ดวงสัน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาริ ผลการศึกษา พบว่า ครูที่จัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เห็นว่า การกำหนดแหล่งในการเรียนรู้ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ความพร้อมของแหล่งในการเรียนรู้ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน ทำให้ผลงานที่ปรากฏ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป

2. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาที่ดำเนิน โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีผลเป็นที่ประจักษ์ชัด โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน อีกทั้งการปรับโครงสร้างการบริหารงานและการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ตามกรอบงานบริหารสถานศึกษาตามภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้บรรลุผล ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจดำเนินการในการบริหารสถานศึกษาตามกรอบที่ 4 ด้าน ในสถานศึกษาได้ คือ

- 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 2) ด้านจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ
- 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (กัญวาล ปัญญานิรมิต, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ มาพร (2551) ได้ศึกษาความพร้อมและเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอนแก่น เขต 1 กับครูผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า ความพร้อม

ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก”

2.1 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวม และรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการสถานศึกษา จึงทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของพรสกุล เขตจันทน์ (2553) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกด้าน

2.2 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการนำหลักสูตร ไปใช้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการแต่ละฝ่าย มีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้เช่นหน่วยงานส่วนกลางเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริหารหลักสูตรกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร นอกจากนี้การนำหลักสูตรไปใช้จำเป็นต้องเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับแต่ขั้นการวางแผนและเตรียมการในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนต่อมา คือ การดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีระบบนับแต่การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรการบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้และดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของเทวิล ศรีสองเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่สังคมในรูปแบบเครือข่ายส่งผลให้ครูบุคลากร นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน บูรณาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ชุมชนดำเนิน

ชีวิตบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนเงื่อนไขของความรอบรู้และคุณธรรม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนยา ดวงสัน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวารี ผลการศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร การจัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม และการนิเทศติดตามการ โดยรวมผ่านเกณฑ์ประเมิน ผลงานที่ปรากฏ พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป

2.3 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระฯ ให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพทางการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรภาวี บุญเพลิง (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม/ ชุมนุม/ ชมรมของสถานศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแบบในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกด้านต่อไป และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญจาล ปัญญาภิรมิต (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า มีการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะชีวิต

2.4 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติ อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธนพรรณ มีทอง (2552) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง พบว่า

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาระการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ คือ ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกังวาล ปัญญา นิรมิตร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปัญหา พบว่า ครูขาดตัวอย่างครุต้นแบบและความรู้ความเข้าใจที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและโรงเรียนขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานบุคลากรต้นแบบ ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดอบรมหรือนำบุคลากรศึกษาดูงานบุคคลและโรงเรียนต้นแบบและจัดทำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน และควรร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกจัดนิทรรศการ การประชุม และการเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านความผูกพันต่อองค์กร ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการจูงใจ ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านการกระจายอำนาจ ด้านความชำนาญเฉพาะทาง และด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยรวม (Y) ระหว่าง .494-.705 โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเป็นการดำเนินการตามนโยบายแห่งรัฐ ที่ต้องการส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย แผนงาน การดำเนินงานเพื่อนำสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปราย ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดและในกำกับร่วมประสานความร่วมมือระหว่างกัน มีการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และกำหนดแผนดำเนินงานหลักไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรสกุล เขตจันทน์ (2553) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารจัดการ

สถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากในทุกด้าน เรียงตามระดับปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล และยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของพีรภาว บุญเพลิง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความสำเร็จ ในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จจำนวน 82 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ซึ่งค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวแปร ที่ใช้ในการพัฒนาความสำเร็จทุกด้านมีค่าใกล้เคียงกันมาก แสดงว่า องค์ประกอบทุกด้านมีความสำคัญ ใกล้เคียงกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแบบในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกด้านต่อไป

3.2 ด้านจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ที่สถานศึกษาจะต้องทำงาน ร่วมกับครอบครัวชุมชน ท้องถิ่น วัด หน่วยงานและสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ถวัลย์ มาศจรัส, 2550) สอดคล้องกับงานวิจัยของเทวิล ศรีสองเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบ เครือข่ายการจัดการเรียนการสอน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสู่สังคมในรูปแบบ เครือข่ายส่งผลให้ครู บุคลากร นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน บูรณาการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ชุมชนดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนเงื่อนไขของความรอบรู้และคุณธรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนยา ดวงสัน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาริ พบว่า ความสัมพันธ์ของกิจกรรมการเรียนรู้กับมาตรฐาน การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้หน่วยบูรณาการการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจ พอเพียง โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน ครูที่จัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เห็นว่า การกำหนดแหล่งในการเรียนรู้ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ความพร้อมของแหล่งใน การเรียนรู้โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของพิรภาว บุญเพลิง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้สำคัญที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน และมีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการวางแผนการจัดกิจกรรม/ ชุมชุม/ ชมรมของสถานศึกษา และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน คือ ความสามารถในการสร้างรายได้หรืออาชีพด้วยตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาความสำเร็จทุกด้านมีค่าใกล้เคียงกันมาก แสดงว่าองค์ประกอบทุกด้านมีความสำคัญใกล้เคียงกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแบบในการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกด้านต่อไป ทั้งนี้ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทำการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน และสามารถนำตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบไปใช้ในการพัฒนา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3.4 ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาบุคคล คือการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (สมาน รังสิโยกฤษณ์, 2544) สอดคล้องกับงานวิจัยของกังวาล ปัญญาภิรมิต (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเรื่อง การเขียนแผนงบประมาณ และควรมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้ต่อเนื่องและหลากหลาย 3) การบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากรด้วยการศึกษาดูงาน การอบรมและการจัดกิจกรรมส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อพัฒนาครูหรือบุคคลต้นแบบตามวิถีแห่งความพอเพียง

4. ผลการศึกษาปัจจัยแต่ละด้านสามารถพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_5) ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ (X_6) ด้านความผูกพันต่อองค์กร (X_7) และด้านการกระจายอำนาจ (X_8) เป็นตัวพยากรณ์การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ดีที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยอื่นที่มีได้นำมาศึกษา เช่น บริบทของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายปัจจัยในแต่ละด้านที่เป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะสภาพแวดล้อมขององค์กรนี้ มีความหมายต่อกิจกรรมในการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กร และสภาพแวดล้อมของงานดังกล่าว สามารถแบ่งแยกออกได้ 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะของความไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน สภาพแวดล้อมซึ่งไม่ยุ่งหรือสงบราบเรียบ 2) ลักษณะความมั่นคงและเคลื่อนไหว 3) ลักษณะความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมเกิดจากสภาวะ 3 ประการ คือ 1) การขาดข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งสัมพันธ์กับสภาวะการตัดสินใจขององค์กร 2) การขาดความสามารถในการคาดคะเนความน่าจะเป็นไปได้ว่าปัจจัยแวดล้อมจะมีผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตัดสินใจอย่างไร 3) การขาดข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าแห่งการสูญเสีย อันเกิดจากการตัดสินใจหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของเทวิล ศรีสองเมือง (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ให้ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานและสื่อสารกันในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสกุล เขตจันทน์ (2553) ได้ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนในการออกแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระต่าง ๆ และจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ

โรงเรียนควรสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก ในการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีดังกล่าวมีหลายแบบรวมทั้งความแตกต่างในกระบวนการทางเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตความแตกต่างในวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และความรู้ทางวิชาการที่ใช้กิจกรรมเพื่อเป้าหมายขององค์กร ส่วนความแตกต่างด้านเทคโนโลยี สัมพันธ์กับโครงสร้างขององค์กรในการสร้างประสิทธิผล ธนิต เดือนแจ้งรัมย์ (2551) สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนยา ดวงสัน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาริ ผลการวิจัย พบว่า ครูที่จัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มีการกำหนดแหล่งในการเรียนรู้ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ความพร้อมของแหล่งในการเรียนรู้ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินผลงานที่ปรากฏ พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารด้านความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความผูกพันกับองค์กร (Organizational commitment) แยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ความผูกพันเป็นทางการ ซึ่งแสดงออกโดยการไปปรากฏตัว ทำงานตามเวลาที่กำหนด 2) ความผูกพันทางจิตใจ คือ ผู้ได้บังคับบัญชา มีความผูกพันหรือสนใจอย่างจริงจังต่อเป้าหมาย ค่านิยม และวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีเจตคติที่ดีที่จะทุ่มเทพลังในการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Steers (1977, pp. 45-46) วิจัยเรื่อง ปัจจัยเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กร ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนตัว คุณลักษณะของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรและได้ศึกษาถึงผลที่ตามมาของความผูกพันต่อองค์กร พบว่า การคงอยู่ในองค์กรมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร ส่วนการทำงานมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญกับความผูกพันต่อองค์กร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกังวาล ปัญญาภิรมิต (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานบุคคล ควรมี

การพัฒนาบุคลากรด้วยการศึกษาดูงาน การอบรมและการจัดกิจกรรมส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อพัฒนาครูหรือบุคคลต้นแบบตามวิถีแห่งความพอเพียง

4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารด้านการกระจายอำนาจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารระดับรองลงไป หรือการกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยิ่งองค์การมีการกระจายอำนาจมากขึ้นเท่าไร โอกาสที่คนระดับล่างจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานและกิจกรรมในอนาคตขององค์การก็มากขึ้น และเชื่อว่าผู้บริหารที่ใช้อำนาจน้อยที่สุด คือผู้บริหารที่ดีที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิด เดือนแจ้งรัมย์ (2551) ที่กล่าวว่า การกระจายอำนาจหมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบมีอิสระในการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรภายใต้กรอบระเบียบกฎเกณฑ์ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์บุญชู ชูติปัญญา บุญวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูวิชาการ โดยใช้แนวคิดของ Steers โดยเลือกศึกษาเฉพาะปัจจัยที่สำคัญในการบริหารจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์การ และปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามกรอบแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ ซึ่งประกอบด้วย การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง เป็นตัวแปรตาม พบว่า ปัจจัยการบริหารเรียงจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยลักษณะของบุคคลในองค์การ ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติตามลำดับ การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานระดับการดำเนินการจากมากไปน้อย คือ ด้านการกระจายอำนาจ การบริหารตนเองและการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ปัจจัยการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการจัดหาและใช้ทรัพยากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านความผูกพันขององค์การ และด้านการติดต่อสื่อสารส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

สรุป ผลการวิจัยกับสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ ปัจจัยจากลักษณะของบุคคล ปัจจัยลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยลักษณะขององค์การ มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริการ

มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถทำนายการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ ด้านความผูกพันต่อองค์กรและด้านการกระจายอำนาจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยการบริหารมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังนั้น ผู้บริหาร ควรใช้ข้อมูลในการส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุน ปัจจัยการบริหาร ให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อ โรงเรียน ครู และนักเรียน ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการติดตามผลแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน อย่างเป็นระบบให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษา ควรมีการจัดแสดงเผยแพร่ ประมวลหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้สามารถแก้ปัญหา/ พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์สถานศึกษาควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีในการบริหาร และการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และบุคลากรในสถานศึกษา ควรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง

2. ด้านความชำนาญเฉพาะทางผู้บริหารควรให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างความตระหนักในหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา

3. ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกผู้บริหาร และชุมชนควรมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันผู้บริหาร และผู้ปกครองควรมีความไว้วางใจ และมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการพัฒนา และแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อให้ได้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550 ก). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา
ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ
วิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550 ข). *ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
ปีงบประมาณ 2550*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สิน
ส่วนพระมหากษัตริย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและ
บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ 2552*. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด
พ.ศ. 2555-2559*. เข้าถึงได้จาก [http://www.tu.ac.th/org/ofrector/planning/
m1_m1/m1_m11/05_plan.pdf](http://www.tu.ac.th/org/ofrector/planning/m1_m1/m1_m11/05_plan.pdf)
- กั้ววาล ปัญญาภิรมิตร์. (2556). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 31*. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามข, 8, 1.
- เกตุฉัตรภรณ์ นาเมืองรักษ์. (2551). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก*. ม.ป.ท.
- เกษม วัฒนชัย. (2548). *การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเครือข่ายการศึกษา.
ใน เอกสารการบรรยาย วันเสาร์ที่ 17 มิถุนายน 2548 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ. (2548 ก). *ประมวลคำในพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ภูมิพลอดุลยเดช ตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2546 ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*
 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
 แห่งชาติ.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ. (2548 ข). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ. (2548 ค). *ประมวลพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*.
 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.

จินตนา สระทองขาว. (2554). *ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
 ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วิทยานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, บัณฑิตมหาวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน. *วารสารพัฒนาชุมชน*, 46
 (11), 7-15.

ชฎิล นิ่มนวล. (2545). *แนวทางการศึกษาความพร้อมในการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
 ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐฐพันธ์ เขจรนนันท์. (2545). *การจัดการทรัพยากรบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถวัลย์ มาสจรัส. (2550). *MODEL การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง*.
 กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

- ทรายคำ เอมอร. (2553). การปรับปรุงการบริหารจัดการระบบกิจกรรมวิชาชีพของโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยเทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพ. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทวิล ศรีสองเมือง. (2551). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.
- ชนธรรม มีทอง. (2552). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านร่องแซง. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนิด เดือนแจ้งรัมย์. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธวัชชัย เต็มคำ. (2554). ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา. เพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: แอลทีเพรส.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็อนมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส.
- นฤมล ภิรมย์. (2557). การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: ตระกูลไทย.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วน
ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม*, 3(1), 22-25.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประคินันท์ อุปรมย์. (2551). *สร้างพลังทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. นนทบุรี:
ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประพุดพิพันธ์ ชวลี. (2553). *การดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. การศึกษาอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการศึกษา*. (2549). โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.เอกสารประกอบการบรรยาย
- ปริญญช พินุลสรารุช. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. *วารสารวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ*, 4(10), 133-139.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.
- พรสกุล เขตจำนนท์. (2553). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*.
การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระสมุห์บุญชู ชุตินิพนธ์ บุญวงศ์. (2550). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียน
เป็นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา.
- พลเดช รามวงศ์. (2556). *การบริหารโดยวัดดูประสงค์*. เข้าถึงได้จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/>
- พัชฎา ะโลใจ. (2553). *การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- พิชญ์ณัญญา งามมีศรี. (2552). *การประเมินโครงการพัฒนาความปลอดภัยทางด้านอาหาร
ในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากระทรวงสาธารณสุข*.
ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิรภาว บุญเพลิง. (2550). การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวธิดาธรา ศรีสุทธี. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สาธร. (2546). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- ยาเป็น เรื่องจรูญศรี. (2556). การติดต่อสื่อสาร (Communication). เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/blog/20402>
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิเชน สุขแพทย. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี. ม.ป.ท.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสูทซ์.
- วีระ ปันทรัพย์. (2551). *สภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงครามกับครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม*. ม.ป.ท.
- ศรินยา ดวงสัน. (2552). *การประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวาริชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมาพร วงศ์ศรีแก้ว. (2551). *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้าน โพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. (2548). *ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2558). *ข้อมูลพื้นฐาน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.spm18.go.th/2017/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนิน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2541). *การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สุริพร เอี่ยวถาวร. (2550). *การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้: กรณีศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี*. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ มาพร. (2551). *ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอี่ยมพร ลาโยธี. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. *การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 3(2), 89-101.
- Drucker, P. F. (1979). *The effective executive*. New York. Harper and Row.
- Fayol, H. (1949). *General and industrial management*. London. Sir Isaac Pitman & Sons.
- Gulick, L., & Urwick, L. (1937). *Paper on the science of administration*. Clifton: Augustus M. Kelley.
- James, T. K. (1992). The factors affection in implementation of site-based management and the role of the principal. *Dissertation Abstracts International*, 53(6), 1746-A.
- Koontz, H. D., & O' Donnell, C. (1972). *Principles of management*. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. V. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608.
- Milton, C. R. (1981). *Human behavior in organization*. NJ: Prentice-Hall.
- Simon, H. A. (1947). *Administrative behavior*. New York: Macmillan.

- Steers, R. M. (1977). *Organization effectiveness*. California: Goodyear.
- Taylor, R. S. (1986). Question-negotiation and information seeking in libraries. *College & Research Libraries*, 29, 178-194.
- Walker, J. H. (1999). Agriculture change in the bolivain amazon. *Dissertational Abstacts International*, 60(10), 430.
- Weber, W. (1947). *The theory of social and economic organizations*. New York: Free Press

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ว506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

4 มีนาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวณัฐยา พาที นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56921109 ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3483

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ว777

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

10 เมษายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวณัฐยา พาที นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56921109 ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษาศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3483

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ว778

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 เมษายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวณัฐยา พาที นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56921109 ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษ

โทรศัพท์ 0-3839-3483

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (*IOC*)

ตารางที่ 20 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบ

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	1	2	3	4	5			1	2	3	4	5	
1	1	1	1	1	1	1	22	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1	23	1	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	1	1	24	1	0	1	1	1	.8
4	1	1	0	1	1	.8	25	1	0	0	0	1	.4
5	1	1	1	1	1	1	26	1	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	0	.8	27	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1	28	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1	29	1	1	1	1	1	1
9	1	1	1	0	0	.6	30	1	1	1	1	1	1
10	1	1	1	1	1	1	31	1	1	1	1	1	1
11	1	1	0	1	0	.6	32	1	1	1	1	1	1
12	1	1	1	1	1	1	33	1	1	1	0	1	.8
13	1	1	0	1	1	.8	34	1	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	35	1	1	1	1	1	1
15	1	1	1	1	1	1	36	1	1	1	1	1	1
16	1	1	1	1	1	1	37	1	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1	1	38	1	1	1	1	1	1
18	1	1	1	1	1	1	39	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	0	.8	40	1	1	1	1	1	1
20	1	1	1	1	1	1	41	1	1	0	1	0	.6
21	1	1	1	1	1	1	42	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	1	2	3	4	5			1	2	3	4	5	
43	1	1	0	1	1	.8	65	1	1	1	1	1	1
44	1	1	0	1	0	.6	66	1	1	1	1	1	1
45	0	1	1	1	1	.8	67	1	1	1	1	1	1
46	1	1	0	1	1	.8	68	1	1	1	1	1	1
47	1	1	1	1	1	1	69	1	1	1	1	1	1
48	1	1	1	1	1	1	70	1	1	1	1	1	1
49	1	1	1	0	1	.8	71	1	1	1	1	1	1
50	1	1	1	1	1	1	72	1	1	1	1	1	1
51	1	1	1	1	1	1	73	1	1	1	1	1	1
52	1	1	1	1	1	1	74	1	1	1	1	1	1
53	1	1	1	1	1	1	75	1	1	1	1	1	1
54	1	1	1	1	1	1	76	1	1	1	1	1	1
55	1	1	1	1	1	1	77	1	1	1	1	1	1
56	1	1	1	1	1	1	78	1	1	1	1	1	1
57	1	1	1	1	1	1	79	1	1	1	1	1	1
58	1	1	1	1	1	1	80	1	1	1	1	1	1
59	1	1	1	1	1	1	81	1	1	1	1	1	1
60	1	1	1	1	1	1	82	1	1	1	1	1	1
61	1	1	1	1	1	1	83	1	1	1	1	1	1
62	1	1	1	1	1	1	84	1	1	1	1	1	1
63	1	1	1	1	1	1	85	1	1	1	1	1	1
64	1	1	1	1	1	1	86	1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	1	2	3	4	5	
87	1	1	1	1	1	1
88	1	1	1	1	1	1
89	1	1	1	1	1	1
90	1	1	1	1	1	1
91	1	1	1	1	1	1
92	1	1	1	1	1	1
93	1	1	1	1	1	1
94	1	1	1	1	1	1
95	1	1	1	1	1	1
96	1	1	1	1	1	1
97	1	1	1	1	1	1
98	1	1	1	1	1	1
99	1	1	1	1	1	1
100	1	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ตารางที่ 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.73
2	0.74
3	0.76
4	0.70
5	0.69
6	0.81
7	0.62
8	0.66
9	0.67
10	0.71
11	0.73

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .93

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ตารางที่ 22 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.52	10	0.68
2	0.55	11	0.75
3	0.72	12	0.78
4	0.53	13	0.69
5	0.59	14	0.72
6	0.65	15	0.72
7	0.69	16	0.76
8	0.64	17	0.59
9	0.69		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .94

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อ
ความสำเร็จการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ตารางที่ 23 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 3

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	0.63	7	0.60
2	0.58	8	0.72
3	0.65	9	0.54
4	0.56	10	0.76
5	0.61	11	0.69
6	0.69		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .90

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตารางที่ 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตอนที่ 4

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	0.71	21	0.69
2	0.70	22	0.67
3	0.65	23	0.75
4	0.73	24	0.76
5	0.61	25	0.62
6	0.74	26	0.75
7	0.62	27	0.69
8	0.61	28	0.67
9	0.52	29	0.70
10	0.71	30	0.58
11	0.75	31	0.63
12	0.71	32	0.57
13	0.66	33	0.71
14	0.62	34	0.61
15	0.67	35	0.71
16	0.78	36	0.77
17	0.81	37	0.59
18	0.74	38	0.70
19	0.70	39	0.69
20	0.79	40	0.67

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
41	0.54
42	0.64
43	0.56
44	0.59
45	0.75
46	0.73
47	0.78
48	0.73
49	0.73
50	0.75

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้ทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. แบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
  - ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยในเรื่องนี้เท่านั้น จะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มิได้แจกแจงข้อมูลของแต่ละบุคคลหรือแต่ละโรงเรียน ดังนั้น จึงไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงตัวท่านแต่อย่างใด แบบสอบถามที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ณัฐยา พาที

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

- ในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1-3 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
- 5 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ด้านความผูกพันต่อองค์กร					
1. บุคลากรตระหนักถึงวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา					
2. บุคลากรตระหนักถึงเป้าหมายของสถานศึกษา					
3. บุคลากรมีความรู้สึกผูกพันต่อค่านิยมของสถานศึกษา					
ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่					
4. บุคลากรทุ่มเท พลังกาย พลังใจ ในการทำงาน เพื่อสถานศึกษา					
5. บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน อย่างชัดเจน					
6. บุคลากรเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เต็มความรู้ความสามารถ					
ด้านการจงใจ					
7. บุคลากรมีความเชื่อมั่นและตอบสนองอย่างจริงจังต่อ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา					
8. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้ปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่					

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
9. ผู้บริหารเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของบุคลากร					
10. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน					
11. ผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่บุคลากรโดยเสมอภาคกัน					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน					
1. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และนักเรียนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน					
3. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และนักเรียนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน					
4. ผู้บริหาร และครูมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
5. ครู และนักเรียน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
6. ผู้บริหาร และครูมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
7. ครู และนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก					
8. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน					
9. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้บริหาร และชุมชนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน					

ปัจจัยตามลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
10. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน					
11. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และชุมชนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน					
12. ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียนมีความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน					
13. ผู้บริหาร และชุมชนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
14. ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
15. ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน					
16. ผู้บริหาร และชุมชนมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
17. ครูและผู้ปกครองนักเรียนมีการส่งเสริมช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยตามลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อการบริหาร จัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ปัจจัยลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ด้านการกระจายอำนาจ					
1. สถานศึกษามีการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปี โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง					
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการทำงาน ของสถานศึกษานุเคราะห์มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา					

ปัจจัยลักษณะขององค์การที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
3. ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกำหนดความต้องการ ด้านทรัพยากร					
4. บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดหาและใช้ทรัพยากรที่ใช้ ในการจัดการทางการศึกษา					
ด้านความชำนาญเฉพาะทาง					
5. ผู้บริหารสร้างความตระหนักในหน้าที่ของบุคลากร ในสถานศึกษา					
6. ผู้บริหารให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์					
7. สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม					
8. สถานศึกษามีการพัฒนาเทคโนโลยีในการบริหารและ การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
9. สถานศึกษาจัดหาและจัดสรรทรัพยากร ที่เอื้อต่อการเรียน การสอน					
10. บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง					
11. บุคลากรในสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีวัดและ ประเมินผลเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามภารกิจของสถานศึกษา					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา					
1. สถานศึกษามีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี					
2. สถานศึกษามีดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา					
3. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา					
4. สถานศึกษาได้นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบายแผนงาน หรือโครงการ ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
5. สถานศึกษามีแผนงานโครงการ หรือกิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
6. สถานศึกษามีการดำเนินการตาม แผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
7. สถานศึกษามีการติดตามผล แผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
8. สถานศึกษานำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
9. สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
10. สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนงบประมาณ ของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
11. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผน งบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
12. สถานศึกษาได้นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
13. สถานศึกษามีการบริหารอาคารสถานที่และจัดการ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
14. สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง					
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
15. สถานศึกษามีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงทุกระดับชั้น					
16. สถานศึกษามีการนิเทศติดตาม หรือประเมินผล การนำ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอน					

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
17. สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย เพื่อพัฒนา การจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
18. สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น					
19. สถานศึกษามีคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ					
20. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ					
21. สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
22. สถานศึกษาจัดหาผลิตใช้ หรือเผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอน					
23. สถานศึกษาจัดทำ พัฒนา หรือเผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
24. สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่ส่งเสริมการอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน					
25. สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือและวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วย การเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
26. สถานศึกษาใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
27. สถานศึกษามีรายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/ พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
28. สถานศึกษาจัดแสดง เผยแพร่ ประมวล หรือแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้					
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
29. สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ แนว และระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
30. สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนวให้ผู้เรียนได้รู้จัก การวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
31. สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหา/ พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
32. สถานศึกษามีการติดตามผล การจัดกิจกรรมแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
33. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
34. สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน ให้อยู่อย่างพอเพียง					
35. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
36. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุ่ม หรือชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
37. สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หรือหลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
38. สถานศึกษามีการติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
39. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามมาปรับปรุง หรือพัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
40. สถานศึกษามีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
41. สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหา หรือพัฒนา สถานศึกษาหรือชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
42. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
43. สถานศึกษามีการนำผลการติดตามมา ปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา					
44. สถานศึกษามีแผนงาน หรือโครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
45. สถานศึกษาจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจการหน้าที่					
46. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ					
47. สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติการกิจการหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา					
48. สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนิน โครงการ หรือกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจการหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
49. สถานศึกษานำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจการหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
50. สถานศึกษามีการขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจการหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....